

محل اداره

مجلس شورای ملی

شماره تلفن : ۳۰۴۴۸ و ۳۸۸۹۴ و ۳۸۸۹۵ و ۳۸۸۹۶

روزنامه یومیه

بهای اشتراك

نست اول : (مذاكرات مجلسین) سالانه ۳۰۰ ریال

نست دوم : (آگهی ها) ۶۰۰

شماره كامل ۸۰۰

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

هامل ، کلبه قوانین مصوبه و مقررات - گزارش کمیسیونها - صورت مشروح مذاکرات مجلسین - اخبار مجلس - انتصابات - آگهی های رسمی و قانونی

شماره ۱۸۸۴

شنبه ۱۵ مرداد ماه ۱۳۳۰

سال هفتم

شماره مسلسل ۱۷۵

دوره شانزدهم مجلس شورای ملی

مذاکرات مجلس شورای ملی

جلسه ۱۷۵

صورت مذاکرات مشروح مجلس روز سه شنبه هشتم مرداد ماه ۱۳۳۰

فهرست مطالب :

- ۱- قرائت اسامی غائبین جلسه قبل
- ۲- بیانات قبل از دستور آقایان برومند ، ابریشمکار و کعبه و توضیحات آقای رئیس
- ۳- طرح و تصویب تقاضای دولت راجع بتمدید در ماه حکومت نظامی در هفت نقطه خوزستان
- ۴- اخذ رای و تصویب اجازه فروش زمین بمجلس سنا
- ۵- طرح و تصویب فوریت لایحه تقاضای اعتبارجهت دفع سن
- ۶- تصویب فوریت و طرح گزارش راجع به دومیلیارد قرضه ملی
- ۷- تقدیم لایحه تجدید استخدام پروفیسور بالتازار رئیس بنگاه پاستور بوسیله آقای وزیر بهداشت
- ۸- تعیین موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه

مجلس ساعت نه و پنجاه دقیقه صبح برباعت آقای رضا حکمت تشکیل شد

(۱- قرائت اسامی غائبین

جلسه قبل)

رئیس - صورت اسامی غائبین جلسه

قبل قرائت میشود

(بشرح زیر قرائت شد)

غائبین با اجازه - آقایان : شکرانی -

شوهرتری ، آصف ، عبدالعزیز مجتهدی

هاب خسروانی ، غلامرضا فولادوند ،

آهتایی زاده ، افشار ، گودرزی -

فراگوزلو ، قاسم فولادوند ، سلطان العلماء

مصن طاهری ، صالح ، طباطبائی ، مکی

صغیر حینی ، جمال امامی ، دکتر

شایگان ، دکتر مجتهدی
غائبین بی اجازه - آقایان : محمود محمودی
حسین خاکسباز ، دکتر مصباح زاده -
خسرو قشقائی ، نولیت ، حسن اسکبر
حافظی ، رضوی ، سودآور ، جوادمحمودی
ابتهاج

دیر آمدگان با اجازه - آقایان ،

علی بزرگ نیا ، دولت آبادی ، فرامرز

دکتر هدایتی ، بهبهانی یکساعت ، دکتر

بقائی یکساعت و ۳۰ دقیقه

دیر آمدگان بی اجازه - آقای محمد

هرانی یکساعت آقایان سلطانی ، محمدعلی

مسمودی و مقرر ۲۰ دقیقه

رئیس - چون روز قبل تعطیل بود

لذا صورتجلسه نداریم و نطقهای قبل از

دستور شروع میشود

(۲- بیانات قبل از دستور آقایان

برومند ، ابریشمکار ، کعبه

و توضیحات آقای رئیس)

برومند - عرض کنم این یک شرحی

است که اهالی محترم اسفهان بوسیله دوسه

نفر نمایندگان خودشان که الان در جلسه

حضور دارند نوشته اند حاکی از حمایت و

پشتیبانی از دولت جناب آقای دکتر مصدق

و بوسیله نامه ای از بنده تقاضا کرده اند که

در اینجا قرائت شود

ساحت مقدس مجلس شورای ملی

ایران ، در این هنگام که یگانه کیگانه رجل توانای

ملی جناب آقای دکتر محمد مصدق نخست

وزیر محبوب ایران با تأییدات خداوند

تمثال واراده شاهنشاه عظیم الشان و همکاری

چندن از فرزندان برومند و جانپاز

میهن مشغول اجرای قانون مقدس ملی شدن

صنعت نفت شده اند امضاء کنندگان زیر

نمایندگی قاطبه اهالی اصفهان بر حسب

وظیفه ایرانیت و بندای وجدان لازم می -

دانیم آمادگی خود را برای هر گونه

سربازی و فداکاری جهت اجرای منویات

دولت حقیقتاً ملی معظم اله اعلام و تند کار

دهیم که اهالی میهن پرست و شادوست

اصفهان بدینوسیله نفر و انرجار خود را

از نوکران اجانب در هر لباس و مقامی

باشند ابلاغ مینمایند

(آزاد - این دکان کی بسته میشود؟)

هر وقت مردم بخواهند و تقاضا کرده اند که

این نامه را تقدیم مقام ریاست کنیم امیدوارم

که احساسات بی هائیه مردم اثر نیکوی آن

زودتر ظاهر شود و انشاء الله این کار آن

طوریکه آرزوی ملت ایران است خاتمه

پذیرد و این احساسات هم برای هر کاری

و برای پیشرفت هر مقصود مقدس باشد

موضوعی را که میخواستیم عرض مجلس

شورای ملی برسانم راجع بفرهنگ است

چنانچه خاطر مبارک آقایان مستحضر است

در چند جلسه قبل پیشنهاداتی برای بهبودی

وضع فرهنگ که با نظر عمده ای از آقایان

استادان و دبیران مجرب فرهنگ تهیه شده

بود اینجا عرض آقایان نمایندگان محترم

رساندم و انتظار داشتم در این مدت از طرف

وزارت فرهنگ اظهار نظری باین پیشنهادات

شده باشد یا اقلاً بفرمایید و ببینیم تا چه

اندازه اینها مورد توجه قرار گرفته است

یا قرار نگرفته است رویش مذاکره شده

یا نشده بعقیده بنده این فرهنگی که ما

داریم نباشد بهتر است زیرا جز فساد اخلاق

و منحرف کردن اطمینان مردم این فرهنگ

نتیجه دیگری ندارد ولی متأسفانه تا امروز

آقای وزیر فرهنگ اظهار رای روی این

موضوع نکرده و حالاً از جناب آقای

وزیر کشاورزی تقاضا می کنم که با آقای

وزیر فرهنگ اطلاع دهند تا راجع باین

موضوع نظریه خود را اقلاً عرض مجلس

شورای ملی برسانند و باز در تعقیب همان

نظریاتی که داشتم یک پیشنهاد دیگری

کرده ام قانون تعلیمات اجباری مدتی

است که تصویب شده ولی اجرا نشده بنده

مدتها بود می شنیدم که کسی هست بنام

آقای بیژن مه داد این متدی اختراع

کرده بفاصله کمی یعنی در مدت ۶۷ روز

یکروز در هر جلسه که بیش از ده دقیقه

طول نیکشد متدی را درس می دهد و

خواندن و نوشتن را یاد اشخاص میدهد

یعنی اشخاص ۶۰ ساله و پیر مردان هم در

ظرف هفتاد و چند روز خواندن و نوشتن را یاد میگیرند ولی متأسفانه وزارت فرهنگ با امتحانات عهدهای که داده هیچگونه کمکی باین شخص نکرده و استفادهای از او نشده است بنده راجعه کردم باین و خواستم ببینم کار او تا چه حد مؤثر است تصدیقها و گواهینامههایی دیدم مثلا در راه آخن بفاصله کمی همانطور که مرض کردم بفاصله دو ماه بسمه زیادی در حدود ۵۰۰ ششصد نفر کارگر خواندن و نوشتن آموخته بطوریکه معلومات اینها در حدود دویا سه ابتدائی است در اداره روزنامه اطلاعات گویا جناب آقای مسعودی هم اطلاع داده باشند آقای بیژن مه داد بیکمده از کارگران روزنامه اطلاعات را آشنا بخواندن و نوشتن کرده و از طرف اولیای مطبوعه وهم چنین از طرف آقای مسعودی دیدم گواهی کرده بودند که در مدت ۳۶ ساعت اینکار را کرده بود و همچنین در کارخانه گنسرین و غیره حتی یکروز در حضور اعلیحضرت همایونی چند نفر شاگرد را بردند آنجا امتحان کردند حتی عبارت سخت عربی گفتند و اینها باسانی نوشتند و مورد تهنیت و تجلیل شدگان اعلیحضرت همایون شاهنشاهی قرار گرفتند و نشان همایون هم بایشان داده شد خواستم مرض کنم و بوزارت فرهنگ پیشنهاد میکنم که چه بهتر از این است که این مرد را تشویق کنید و این متد را از او بخرید یعنی باین معنی بجای اینکه این مرد شاگرد تربیت کند معلم تربیت بکند که با آن معلمین بتوانند در تمام کشور مشرفل تدریس بشوند باین متد مردم را با سواد کنند ما یک اتحادیه ای در اصفهان داریم که بنده افتخار عضویت آنرا دارم تصمیم داشتیم که این آقای بیژن مه داد را ببریم اصفهان و در آن اتحادیه و کلاسهایی که داریم بتعلیم کشاورزان مشغول شویم ولی دیدم بهتر است که وزارت فرهنگ و دولت توجیهی باین موضوع بکنند و بطوریکه خود این شخص می گفت که در سال من می توانم ۶ هزار معلم تربیت بکنم و اگر بنا باشد هر معلمی در ظرف سی جلسه یا هفتاد روز هده زبانی را با سواد بکند که خواندن و نوشتن را یاد بگیرند تصور می کنم بعد از دو سال تمام مملکت با سواد بشوند و رفع این نگرانی بشود ولی بشرط اینکه وزارت فرهنگ توجیه بکند و بجای این مخارج بیهوده که خرج میکند یعنی از قدیم ایلام خرج می کند و هنوز هم هست این کار مفید را انجام بدهد و انتظار دارم همان طوریکه مرض کردم جناب آقای وزیر کشاورزی بآقای وزیر فرهنگ تذکر بدهند که نظریه خودشان را نسبت باین دو مطلب که همان پیشنهاد است سابق بنده و یکی هم راجع بکار آقای بیژن

مه داد است بعرض مجلس شورای ملی برسانند يك موضوع دیگری که اینجادر معض مجلس شورای ملی عرض می کنم ولی روی سخنم با مؤکلین عزیز اهالی محترم اصفهان است (کشاورز صدر - کارگران با کارفرمایان) البته کارفرمایان زیاد احتیاجی بعرفهای ما ندارند آنها باز خودشان را بستانند که کاری با ما دارند نه با مردم و نه با دولت مگر اینکه ارزی یا چیزی خواسته باشند یا اینکه مالیات ندهند آنوقت ممکن است کار داشته باشند بنده سال گذشته رفتم باصفهان موقعی بود که کمیسیون بودجه کار خود را در سال گذشته کرده بود و اعتباراتی برای کارهای فرهنگی و بهداشتی تصویب شده بود بعد از چندین سال که مردم اصفهان مالیات داده بودند و یکشاهی از این مالیات خرج شهر خودشان نشده بود بنده مزه دادم که امسال در حدود ده دوازده میلیون تومان برای کارهای فرهنگی و راه سازی و بهداشتی شما تصویب کرده اند و اینها بمصرف خواهد رسید متأسفانه اوضاع مملکت وضع خزانه داند بطوریکه حقوق کارمندان را نمی توانند بدهند تمام این اعتبارات متوقف ماند کلیه ساختنهای از طرف وزارت دارائی متوقف شد اخیراً اصفهانی ها اعتراض داشتند یعنی صریحاً بن می گفتند که آقا شما کاری که نمیشد چرا وعده دادید؟ من گفتم که آقا آن وعده ای که داده شده بود کمیسیون بودجه تصویب کرده بود و امیدواری داشتیم که دولت حواله بدهد و کارها شروع شود ولی مانی دانستیم که وضع خزانه مملکت باین روز خواهد افتاد که حتی تمام اعتبارات متوقف بماند اخیراً که آقای وزیر دارائی جناب آقای وارسته که بوضع اصفهان آشنائی دارند و می دانند که اصفهان وضع استثنائی دارد و بعضی از قسمتهای اعتبارات ما را حواله کردند در حالیکه مردم بیکار آنجا بیشتر هستند مخصوصاً یکمده از کارخانجات هستند البته بایستی یک قدری ترمیم بشود این بود که مختصری از اعتبارات مارا حواله کردند اینهم معلوم نیست که خزانه داری بتواند بدهد یا نه چون اطلاع داریم که خزانه خالی است و نمیتواند بدهد این بود که خواستم تقاضا کنم حال که لایحه چهارده میلیون لیره تصویب شد یک سهمی هم بنا بدهد که اقلاماً تمام حرفه ایانم خلاف در نیاید و یک قدری درست باشد البته با این ترتیب مأموریتی که آنجا بودند کاری از پیش نمی بردند ولی حالا وضع اصفهان قدری بهتر شده زیرا که کارخانجات بکار افتاد و هر روز مدیران آنها ناله می کنند گرچه استفادهای که در نظر دارند نیبرند

ولی کارگزاران کمتر بیکار است و آقای امینی انصافاً آنجا خوب کار کرده اند و او بسیار لایق است و بنده تا این اندازه نمی دانستم که وجود آقای امینی در بهبود وضع اصفهان مؤثر خواهد بود و امیدوارم روز بروز وضع آن جا بهتر بشود (احسن)

رئیس - آقای ابریشمکار ابریشمکار - يك یادداشتی است که جناب آقای حائری زاده بنده داده اند بیاس احترام ایشان میخوانم عرض بکنم جناب آقای حائری زاده پس از عرض سلام استدعا دارم چلووار اصفهانی را قرائت بفرمائید زیرا اهدای که از اصفهان آمده اند مزاحم شده شام و ناهار را در منزل بنده هستند در منزل آقای حائری زاده (حائری زاده - تخیر در منزل یکی از رفقا) و مخارج هم زیاد دارند امیدوارم که احساسات آن ها را در مجلس قرائت بفرمائید البته چون این زیاد است تقدیم مقام ریاست میکنم (بهادری از خوزستان آمده) خیر هر بیضه ای است از اهالی اصفهان بوسیله آقای حائری زاده اظهار همدردی و پشتیبانی از دولت آقای - که تصدق کرده اند البته خود این طومار را خواندن طول دارد ولی مفادش این است که پشتیبانی از دولت آقای دکتر مصدق کرده اند همانطور که سایر مردم کرده اند يك یادداشت دیگری هم رسیده است (دوست عزیز خواهش مندم که نامه را هم که از طرف مسولین آسایشگاه شاه آباد تقدیم شده قرائت بفرمائید) آقای پرومند همه اینها را میخوانید قرائت بکنم؟ چون وقت تمام میشود تقدیم مقام ریاست میکنم عرض میشود مطلبی که بنده میخوانم عرض بکنم اولاً خیلی متأسفم آقای وزیر بهادری تشریف ندارند.

ولی از جناب آقای فرزند که تشریف دارند استدعا میکنم که مطالب مرا مرقوم فرمایند.

البته آقایان هم اطلاع دارند شاید تلگرافهای زیادی برای آقایانهم رسیده باشد از همه نقاط خوزستان بنده تصور میکنم اگر ما زیاد خواسته باشیم در اطراف از اینها از گرام روزانه دارند میبرند نه از وباست و نه از طاعون و نه مالاریا از بی طبیی است ما يك بیمارستان در اهواز داریم بیمارستان جندی شاپور پنج باش نفر طیب داشته است که اینها همه رفته اند بر رخصی و اصلاً آنجا نیستند در شوشتر یک نفر طیب داشته ایم رفته بر رخصی آقایان اصلاً دکتر بهار هستند هر وقت هوا خنک شد میآیند بخوزستان هر وقت هوا گرم شد میروند بر رخصی آقای دکتر طبا استدعا میکنم بدت نباید با من همدردی بکنند

و یا قدرت حق انشاء الله این کار به يك نتیجه خوبی برسد (انشاءالله) و يك همچو قریبنای هم هست.

در اینصورت بنده از اینجا با صدای بلند عرض میکنم که تمام اهالی خوزستان از جوان و پیر همه این ها تلگرافهایی مکرر اند چه بوسیله بنده و چه بوسیله آقایان دیگر مطمئن باشند که اختلافی در مجلس وجود ندارد (صحیح است) ولی احساس میکنم اشخاصی هستند متممناً مطالب مهمی را که و کلاه از روی غیرخواهی در مجلس میگویند یا بیان میکنند اینها را با يك طرزی تحریف میکنند و بگوش سایرین القاء شبهه میشود.

پس من بملت ایران خطاب میکنم که و کلاهی مجلس نسبت باین کار وفادار هستند ما همه قسم خورده ایم و پای قسم زاده - تخیر در منزل یکی از رفقا) و مخارج هم زیاد دارند امیدوارم که احساسات آن ها را در مجلس قرائت بفرمائید البته چون این زیاد است تقدیم مقام ریاست میکنم (بهادری از خوزستان آمده) خیر هر بیضه ای است از اهالی اصفهان بوسیله آقای حائری زاده اظهار همدردی و پشتیبانی از دولت آقای - که تصدق کرده اند البته خود این طومار را خواندن طول دارد ولی مفادش این است که پشتیبانی از دولت آقای دکتر مصدق کرده اند همانطور که سایر مردم کرده اند يك یادداشت دیگری هم رسیده است (دوست عزیز خواهش مندم که نامه را هم که از طرف مسولین آسایشگاه شاه آباد تقدیم شده قرائت بفرمائید) آقای پرومند همه اینها را میخوانید قرائت بکنم؟ چون وقت تمام میشود تقدیم مقام ریاست میکنم عرض میشود مطلبی که بنده میخوانم عرض بکنم اولاً خیلی متأسفم آقای وزیر بهادری تشریف ندارند.

ولی از جناب آقای فرزند که تشریف دارند استدعا میکنم که مطالب مرا مرقوم فرمایند.

البته آقایان هم اطلاع دارند شاید تلگرافهای زیادی برای آقایانهم رسیده باشد از همه نقاط خوزستان بنده تصور میکنم اگر ما زیاد خواسته باشیم در اطراف از اینها از گرام روزانه دارند میبرند نه از وباست و نه از طاعون و نه مالاریا از بی طبیی است ما يك بیمارستان در اهواز داریم بیمارستان جندی شاپور پنج باش نفر طیب داشته است که اینها همه رفته اند بر رخصی و اصلاً آنجا نیستند در شوشتر یک نفر طیب داشته ایم رفته بر رخصی آقایان اصلاً دکتر بهار هستند هر وقت هوا خنک شد میآیند بخوزستان هر وقت هوا گرم شد میروند بر رخصی آقای دکتر طبا استدعا میکنم بدت نباید با من همدردی بکنند

آیا انصاف است در عالم فضیلت در عالم طبابت در عالم خربین جان مردمان يك منطقه ای باین خرابی و باین گرما این را همول کنند و بروند بشمیران اگر هر کس مرد فداکاری است باید برود آنجا از این مردمی که دارند در آفتاب سوزان میبرند از اینها پرستاری کنند.

(معهده ملی مسعودی - ایشانهم تصدیق میکنند) (دکتر طبا - صحیح است) ۶ ماه است در اهواز در خوزستان رئیس بهادری ما نداریم ۶ ماه است آقایان ببینید ۶ ماه است که خوزستان را بدون رئیس بهادری گذارده اند و حالا یک نفر را تعیین کرده اند این یک نفر هم آدم خیلی خوبی است ولی وسیله بهش نمیدهند یکمده و چهل روز است که این جاست نه حقوق نه فوق العاده نه وسایل داده اند که بتواند برود و این هم وضع مردم آنجا میروم التماس میکنم دستش را می بوسم فشار می آورم تهدید میکنم میگوید تا اینجا وسایل مرا نیست ننگند نمیروم (فقیر زاده - حق دارد وسیله لازم دارد).

من هم میگویم حق دارد و بایشان چیزی نمیگویم من از وزیر بهادری خواهش میکنم میگویم آقا این طرز زندگی نیشود من بیش از ۵۰ یا ۶۰ تلگراف دارم که تهدید کرده اند من میترسم از مردم اهل محل هستند عباراتی در کاغذ می نویسند که من فحش است بگویم اسم هار ونام را میبرد حق هم دارد مردمی که از گرام دارند میبرند و طیب ندارند چه بکنند؟ این زندگی نیست؟

این خوزستانی است که ما از مردم آن انتظار داریم که مثل لشکرها میسر باز در مقابل اوامر دولت فدا کاری کنند و جانبازی میکنند وقتی که نماینده دولت به آنجا می رود آنها ساعت در آفتاب سوزان پای طیاره می بایستند اینها انتظار يك رفاهی يك آسایش دارند اگر این زندگی باشد که قابل تحمل نیست من و ائمه و ائمه از روی مصلحت می گویم نسبت بخوزستانی تمام ایران و همچنین در باره خوزستان توجیهی بشود حالا هر چه سابق بوده گذشت ولی امروز توقع مردم غیر از اینهاست نمیدانم از وقت چیزی باقی مانده می دم بآقای فرهودی

رئیس - از وقت شما باقی نماند.

آقای کعبه

کعبه - جناب آقای ناظر زاده فرستاده اند کفرائت می کنم

(در جلسه گذشته که بنده سخن مذاکره راجع بصورت جلسه تذکر مختصری راجع

دادم چون اشاره بموضوع مواد لایحه بنده بسیاری از فرهنگیان میخواستند از آن مطلع شوند و چون از آقایان نمایندگان هم غالباً این سؤال میشود خواستم تذکر دهم که لایحه جلسه گذشته مربوط به تبدیل رتبه های آموزشی بدبیری و رتبه های دانشیاری باستانی و امتیازات لیسانسهای آزاد و رسمی شدن خدمت آموزگاران و دبیران قراردادی و ترمیم حقوق آموزگاران و دانشیاران و استادان واعزام دبیر و آموزگار بغارچه است و انشاءالله بانصوب آن قسمت عمده تقاضاهای معدن کشور انجام میشود)

در جلسه گذشته در موقع طرح لایحه ۱۴ میلیون لیره بنده پیشنهادی دادم که صدر صد بنفع کشور بود متأسفانه جناب آقای رئیس مجلس بواسطه گرمی هوا خستگی بدون توجه با کمال بی مهربی فرمودند وارد مجلس شورای ملی و جناب ایشان استماع میفرمودند بقیه دارم بدون گفتگو پیشنهاد بنده مورد تصویب قرار میگرفت اینک عین پیشنهاد مزبور را بعرض رسانیده و توضیحات لازمه را بسمع نمایندگان محترم میرسانم بنده چنین پیشنهاد کردم. هیئت نظارت اندوخته نشر اسکناس مکلف است هر مبلغ از دولت بابت ۱۴ میلیون لیره وصول بکند بلا فاصله معادل مبلغ مزبور طلا یا نقره خریداری و در خزانه بانک نگهداری نماید. لازم بتوضیح نیست که پول ایران از منبر و محکمترین بولهای دنیا محسوب میشود دولت که مورد اعتماد و پشتیبانی کلیه افراد کشور است معادل ۱۸ درصد از ازاو را وقتاً و برای هدف مقدس مورد استفاده قرار دهد نباید برای هیچکس جای نگرانی باشد عرض بنده اینست پس از آنکه دولت بسلامتی قضایای نفت را بخیر و صلاح کشور با تدبیر عاقلانه حل نمود و مبلغ مهمی از بابت پول نفت ارز خارجی انشاءالله بدست آورد و این ۱۴ میلیون لیره را مسترد داشت هیئت نظارت مکلف باشد معادل آن طلا و نقره خریداری و در ایران و در خزانه بانک ملی ایران نگاهداری کند. بنده معتقد هستم که اگر فرض دولت احتیاج بارز نمی داشت و اگر يك موقعی خواست انشاءالله از محل درآمد تقاضای مبلغی به پشتوانه اسکناس اضافه کند باید محتاطاً و مربوطه را تبدیل بفقرات قیمتی نماید و در ایران نگاهداری کند بنده به چه صلاح مملکت را نمی دانم که قسمتی از پشتوانه اسکناس که از هر حیث هم طرف مقایسه

بالبیره نیست به البیره باشد و آنهم در خارج از کشور اینکه میگویند لیره تضمین شده بطلا است بنده تصور می کنم فقط حرف باشد و انگهی پشتوانه خود لیره چندین برابر کمتر از پشتوانه اسکناس ایران است و هیچ معقول و منطقی بنظر نمیرسد که لیره انگلیسی ولو آنکه تضمین شده بطلا باشد پشتوانه اسکناس ما قرار گیرد چه ضرر دارد خود طلا پشتوانه باشد آنهم در ایران در هر صورت بنده از نمایندگان مجلس سنا تمنا میکنم پیشنهاد بنده را مورد توجه قرار داده و در لایحه که بمجلس سنا فرستاده شده اضافه فرمایند زیرا بخیر و صلاح کشور است ضمناً از جناب آقای رئیس مجلس استدعا دارم بدون تبعیض پیشنهادات نمایندگان که بخیر و صلاح کشور است توجه فرمائید اینک در مورد حوزه انتصاب خود شریار و ساوجبلاغ مطالبی را بسمع شریف نمایندگان محترم میرسانم و از دولت تقاضای توجه مخصوص دارم. در این چند روزه نامه و تلگرافات بیشاری از قاطبه اهالی شریار و ساوجبلاغ رسیده و حاکی از پشتیبانی دولت جناب آقای دکتر مصدق در مورد ملی شدن صنعت نفت می باشد و اهالی آن حدود از بل مال و جان در این خصوص مضایقه ندارند و به وسیله بنده آادگی خود را اعلام داشته اند عرض دیگر بنده راجع بوضع کم آبی است که اهالی و کشاورزان شریار و ساوجبلاغ دچار آن شده و تمام محصول دست رنج چندین ساله آنها از این رفته است متأسفانه شهرداری طهران بجای آنکه با اهالی کمک کند موجب تضییع حق کشاورزان را فراهم کرده است بنده از دولت جناب آقای دکتر مصدق بسیار متشکرم که دستور لازمه را صادر و کمیسیون از مأمورین دولت و اهالی مقام بحال اعزام داشتند و اینک گزارش که کمیسیون مزبور داده اند قرائت میکنم

بر حسب امر به جناب آقای نخست وزیر که ضمن شماره ۱۰۷۲ به تاریخ ۱۳-۴-۳۰ اداره کل بازرسی نخست وزیر ابلاغ گردیده امضاء کنندگان زیر در اجرای دستور مذکور بنظور تعیین میزان آب موجود در رودخانه کرج و تشخیص حقابه قانونی شهرداری تهران در در ساعت ۸ صبح ۱۵ ر۴۰ در دفتر رودخانه کرج حضور بهرسانیده و تا مقارن ساعت ۱۱ روز مزبور بانظار حضور نماینده شهرداری تهران مانده و چون نماینده مذکور حاضر نگردید بوسیله آقای بازاری رئیس اداره رودخانه ها مراتب تلفوناً بجناب آقای شهردار تهران اطلاع و تقاضا کردید که در اعزام نماینده تأکید و تریح فرمایند و نظر اینکه جناب آقای شهردار انجام مأموریت کمیسیون را موکول بشب ۲۲ تیر ماه نموده اند لذا بنظور اینکه تأخیری در انجام

امر به جناب آقای نخست وزیر نشود بدون حضور نماینده شهرداری اقدام به اندازه گیری آب موجود در رودخانه و آب جاری نهر شهرداری تهران ننوده و اینک نتیجه شرح زیر اعلام میگردد.

الف - آب موجود در رودخانه مقابل قریه بیلقان که آب بطور کل جمع و يك شاخ است ۵۶۶ سنك

ب - موضوع می شود ۳ سنك آب در رشت دره معروف به دو آب و آوران که شهرداری مدعی است که جمع آوری و برودخانه اضافه نموده است بقیه ۶۰۳ سنك می شود.

ج - نه هشتاد و چهارم حقابه شهرداری تهران در آب موجود در رودخانه که با علاوه کردن ۳ سنك آب نامبرده بالا مجموع هم شهرداری در تاریخ تنظیم این صورت مجلس اضافه ۶ سنك حقابه سلامت و دو سنك حقابه رودخانه جمعاً ۱۲ سنك میشود در نتیجه اندازه گیری نهر شهرداری تهران کدر زمینه رودخانه بمثل آمده آب جاری در نهر مذکور ۱۹۶ سنك میباشد که با مقایسه به حقابه قانونی شهرداری تهران کشر آن فوقاً ذکر شد معلوم گردید شهرداری تهران در این تاریخ مقدار ۷۰ سنك آب از حقابه قانونی خود اضافه میبرد ضمناً تذکر میگردد در باره دیدی که نسبت به نهر شهرداری تهران بعض آمد معلوم گردید که باغات حصار - وسیه - و مرچوب معادل ۳۰ سنك آب از نهر اختصاصی شهرداری تهران آب می برند چون اداره رودخانه کرج در محل تقسیم آب نهر شهرداری تهران مطلقاً مداخله و نظارت ندارد معلوم نیست که این مقدار ۳۰ سنك آب فوق الذکر بچه مجوزی ببالکین باغات و اراضی دهات بالا داده می شود و کمیسیون اهزامی چنین مقیده دارد بنظور جلوگیری از تفریط آب موافقت نمایند که حقابه قانونی شهرداری بانظارت مأمورین رودخانه کرج طبق ماده قانون آبیاری مصوبه اردی بهشت ماه ۱۳۲۲ مانند سایر حقابه بران در دهنه نهر تحویل بگیرند و خود مأمورین شهرداری مسئول حفاظت از دستبرد باغداران و متفرقه بود بدین ترتیب از تفریط آب جلوگیری گردد و بالتلیجه از محل مازاد آب ملی شهرداری تهران کمکهای بفره حقابه بران بخشهای ساوجبلاغ و شریار و غار بشود بدیهی است هنگامیکه مأمورین رودخانه نظارت مستقیم در نهر شهرداری تهران ندارند این بی هدایتها همواره ادامه خواهد داشت

تلگرافاتی هم که از شریار رسیده است قرائت میکنم

جناب آقای نخست وزیر محترم ایران کییه آقای کعبه نماینده محترم مجلس شورای ملی

اینجانبان امضاء کنندگان زیر بنایندگی از طرف خرده مالکین ملی شاه عوض که دارای یک الی هجری باغ بوده و امسال بواسطه نداشتن آب و کمی محصول که تکافوی خرید آب نینماید از دست خواهیم رفت و تعداد چهار هزار نفر بنفوس بیکار این مملکت افزوده خواهد شد لذا خواهشمندیم صدای نوحه اطفال مارا بگوش دولت و مجلسین رسانیده و اجازه دهند رودخانه کرج به وسیله که مقتضی میدانند حق آبه ما را تسویل دارد والا ناچار در تلگرافخانه یا مجلس تصحیح اختیار خواهیم کرد

با آنکه دستور اجرا از طرف جناب آقای نخست وزیر داده شده است مامورین شهرداری بهیچوجه خود را مطیع دستور قانون و نخست وزیر ننمایند و اگر آب را تهران بیاورند بنده مرضی نداشتیم تا سافانه در بین راه مورد سوء استفاده قرار بگیرد از دولت جداً و صراً خواستارم امر اکیه صادر فرمایند که موجب رفاهیت اهالی فراهم گردد ضمناً لازم میدانم قدر دانی خود اهالی شریار و ساوجبلاغ را نسبت به آقای حاج علی اکبر بازاری و فلاح حسین خداینده لو که با کمال بینظری مشغول انجام وظیفه هستند اظهار واز دولت بخواهم موجب شوق مامورین دولت و کاردان را بشنایند در مورد سم پاشی کرد دود بر علیه مالار یا ناسفانه با تمام تا کیدات جناب آقای نخست وزیر اقدام مؤثری نشده است یکی از تلگرافاتی که رسیده است قرائت میکنم واز دولت خواهش میکنم تا موقع نگذشته در این خصوص اقدام شایسته فرمایند

جناب آقای دکتر مصدق رونوشت آقای کبهد رونوشت کل بهداخت - عمل سیمایش مبارزه با مالاریا در ساوجبلاغ ابتدا تأثیری نپسندیده معلوم نیست کرددود از خارجه خریداری شده فاسد بوده یا مامورین مربوط تقاب نموده اند تقاضای اجراء بازرسی و رسیدگی فوری داریم که دولت بایسین معارج گزاف که مینماید تأثیری برای ما مردم ساوجبلاغ ندارد

مدتی است دارو و دوا به شریار و ساوجبلاغ فرستاده نشده است خواهش دارم وزارت بهداشتی در این خصوص اقدام فرمایند درخانه هرا بضم لازم میدانم از حسن توجه آقای تیسار سر لشکر علوی اعتماد مقدم که به امور ژاندارمری دارنسد و امنیتی که در آن حدود است تشکر و قدردانی نمایم (معده ذوالفقاری - آقای کبهد راجع به تلفن هم فرمایند) تلفن را هم میخواستیم عرض کنم که خیلی مایه تأسف است بنده گمان می کنم که هیچک از آقایان از وضع تلفن راضی نباشند

یعنی کسی نیست که تلفن داشته باشد و مصائبی نباشد (صحیح است) بنده خواستم توجه دولت را جلب کنم و تقاضا کنم نسبت باین قسمت توجهی بکنند که از این وضعیت خلاص شویم

لورالدین امامی - طرحی
تهیه کرده ایم و همین روزها تقدیم می کنیم

رئیس - اگر آقایان نمایندگان آیین نامه را بدقت خوانده باشند این قبیل اظهارات را نمی کنند یک پیشنهادی آقای کبهد داده بودند که هیئت نظارت اندوخته اسکیمس اینکار را بکنند در صورتی که این کارها مربوط به لوازمات دولت هم خودش در لایحه اش ذکر کرده که بعضی اینکه از عواید دولت با از درآمد نفت پولی رسید مسترد بکنند و مطابق آیین نامه رئیس حق دارد به هر پیشنهادی که خارج از موضوع باشد ترتیب اثر ندهد فقط دستور دهد که قرائت بشود و همینطور هم نسبت به این پیشنهاد و سایر پیشنهادات عمل شد و بعد هم عمل می شود بیش از این موضوع قابل اهمیت نیست آقای وزیر کشاورزی

وزیر کشاورزی - استمدای بنده از مجلس شورای ملی ایسین است که نسبت به فوریت این ماده واحده ای که برای دفع سن آوردم چون صحبت لازم ندارد آقای رئیس اجازه فرمایند که همینطور لایحه حکومت نظامی که صحبت ندارد رأی گرفته شود و بعد هم استمدای آقای وزیر مالیه و دولت از حضور آقایان این است که آن لایحه ۲۵ میلیون وامی که می خواهیم بگیریم آنرا آقای رئیس اجازه فرمایند که مطرح بشود چون از نظر فلاحی هم منافی داره و واجب است و هم از نقطه نظر دیگری که خاطر آقایان مستعضر است

(۳) طرح تصویب تقاضای دولت راجع به تمدید دوماه حکومت نظامی در هفت نقطه خوزستان

رئیس - کارهایی در دستور داریم که بترتیب مطرح می شود در جلسه قبل راجع به حکومت نظامی و تمدید آن خواستیم جلسه را ادامه دهیم چون در وقت بود به امروز مو کول شد الان چند روز است از انقضای حکومت نظامی می گذرد و از پنجم مرداد حکومت نظامی اگر آنجا باشد فقیر قانونی است مگر وقتی که لایحه ادامه آن در مجلس مطرح شود بنابراین همان لایحه دولت قرائت می شود اینکار را تمام می کنیم و بعد هم سایر کارها را

(مادر واحده شرح زیر قرائت شد)
ماده واحده - بدولت اجازه داده می شود که مقررات قانون حکومت نظامی

هفت نقطه از منطقه خوزستان آبادان ، گچساران، آغاچاری، بندر مشور، هفت گل، مسجد سلیمان، لالی را برای حداکثر مدت دوماه دیگر تا صبح پنجم مهر ماه تمدید نماید

نخست وزیر در کتبر مصدق - وزیر جنگ سببه نقدی

رئیس - آقای کشاورز صدر مخالفید ؟ (بکنفرانز نمایندگان) مخالف نیستند

رئیس - اینها اسم نوشته اند شما می گوئید نیست بگذارید به مجلس کارهایش را بکنند کاری نکنید که بنده مصائبی بشوم

کشاورز صدر - هیچکس با برقراری حکومت نظامی بطور مطلق و بدون وجود شرایط بخصوصی موافق نیست من تصور نمی کنم بیکسی از نمایندگان در مجلس شورای ملی باشد که موافق باشد در حکومت نظامی برقرار شود و مردم در اعمال و رفتار خودشان آزاد نباشند در ابتدای پیدایش مشروطیت هم که قانون حکومت نظامی را وضع کردند برای موارد شاذ و نادر و روزگاری بود که چاره ای جز برقراری حکومت نظامی برای حفظ انتظامات و حفظ حکومت مشروطه و دموکراتیک وجود نداشت خود هیئت دولت و نمایندگان محترم تصدیق دارند که در جنوب کارگران جنوب و مردم ستمکش بیچاره ای که از فشار و تجاوز و بی عدالتی شرکت سابق نفت جانشان بلب رسیده است بهتر از سربازان و پاسبانان این مملکت و بهتر از بنده که یک و یکم یا یک وزیر برای حفظ انتظام و برای مجاهده در راه پیروزی امر خلع بدو ملی شدن نفت کوشا و ساهی هستند بنده می توانم بطور یقین عرض بکنم که حتی یک نفر ایرانی خصوصاً در جنوب که طعم تازیانه و شلاق در پیکر او چشیده اند نباشد که در مقام خلاف انتظام یا اخلاق نظام بر آید حتی اخلاص گران و عوامل استعماری شرکت سابق نفت با داشتن جمیع وسایل که اولین وسیله آن لیره پولی است توفیق پیدا نکردند که از نقطه ای از نقاط این مملکت آشوب و جنجال برپا بکنند بنده تصدیق می کنم که با کشف حقایق مسلم و محقق است که شرکت سابق نفت وقتی تمام ایران را تا قزوین با فشار برای استیفای حقوق خود دید بهترین وسیله را که عبارت از ناامنی و اغتشاش و خلاف انتظام بود میخواست بوجود بیاورد ولی خوشبختانه ایرانی های هوشیار زیر این بار نرفته همال شرکت سابق نفت با صرف مسامحت و قنای ما بوسش دهند از اینکه ملت را

رایا قسمتی از ملت ایران و افراد بیسواد یا نادان و هانی را وادار به اخلاق ناامنی بکنند تا بدین وسیله دولت ملی دکتبر مصدق را در محظور و مشکل قرار بدهد و وقتی از این امر مأیوس شدند در مقام بر آمدند که با ماسک حق بجانبی با توسل با الفاظ و عبارات آزادی و آزادی خواهی یا راهی از اشخاص را به نصب وادار بکنند که هم اخلاصی شود و هم دولت ضعیف بشود ولی خوشبختانه از این امر هم نتیجه ای نگرفتند بنده سؤال می کنم از آقایان چرا حالا که در یک و جیکاک تشریف ندارند و سایه مبارکشان را از سر جنوب کم کرده اند دیگر گفتگوی اصباح در کارگران جنوب و گفتگوی اضافی و حقوق با کم شدن حقوق در بین نیست بطور یقین بنده مطمئن دارم که همان موقع هم که گفتگوی این مسائل شد چند نفر ساده لوح بی آرایش خالی - الذهن را این آقای در یک و جیکاک و همال آنها وادار کردند باین کار و الا بطور یقین اگر کارگر ایرانی علف بخورد و صدایش بیرون نمی آید و اظهار نمیکنند و با جان و دل پشتیبان مجلس شورای ملی و تمام نمایندگان و دولت ملی آقای دکتر مصدق هستند

رئیس - آقای کشاورز صدورفت هما کم مانده است

کشاورز صدر - اطاعت میشود این بود ملت مخالفت من با حکومت نظامی که بنده باور نمیکنم حتی کسانی که هیچگونه وارد سیاست و امور کشوری نیستند دیگر اسباب دست اچانی و خارجی همال شرکت سابق نفت قرار بگیرند از این جهت بنده با حکومت نظامی مخالفت کردم این کلمه را ناگزیرم عرض کنم که من مطمئنم که آقای دکتر مصدق از خود بنده که اینجا آمده ام عرض میکنم از حکومت و برقراری حکومت نظامی از جارش برتاب بیشتر است و ناراضی است البته این یک احتیاطی است که دولت می خواهد بکند و این نکته را باز بنده تکرار میکنم که ایرانی تحت تأثیر اجنبی قرار نخواهد گرفت و چون می بینم و استنباط میکنم که جمیع آقایان نمایندگان این رعایت احتیاط را لازم می بینند حتی یکی از آقایان فرمودند مخالفی نیست همین طور است مهم مخالف نیستم برای اینکه این مطالب را تذکر بدهم عرض کردم بپای این که من از اتحاد عموم آقایان نمایندگان در پشتیبانی دولت خارج نشده باشم از مخالفت خود صریح نظر میکنم و هرا بضم را مختصر می کنم تقاضا دارم دولت موافقت فرمایند مخصوصاً جناب آقای وزیر کشور که در دوران زندگی خودشان با کد امی و حریت و آزادی خواهی و

این احتیاج نباشد حکومت نظامی را لغو بکنند

رئیس - آقای اردلان موافق اسم نوشته اند که غایب هستند پیشنهادی رسیده است برای سکفایت مذاکرات که قرائت می شود

پیشنهاد میکنم پس از بیانات بکنند مخالف و بکنند موافق سکفایت مذاکرات رأی گرفته شود

رئیس - آقای ابریشم کار که موافق دوم هستند فرمایند

ابریشم کار - بنده چون از موافقین حکومت نظامی هستم و در نطق قبل از دستور مطالب را گفته ام وقت خودم را بیجناب آقای فرهودی میدهم

رئیس - آقای فرهودی

فرهودی - بنده پیشنهاد سکفایت مذاکرات کرده بودم و از جناب آقای ابریشم کار متشکر هستم که وقت قانونی خودشان را ببنده دادند در این سکفایت مذاکرات عرضی که می خواهم بکنم این است که توجه دولت را باین مسئله اساسی جلب بکنم که ما الان در ظرف چند ماه دفته سوم است که می خواهم رأی بدهیم به برقراری حکومت نظامی در خوزستان البته در دفته سابق بنده موافق نبودم ولی ایندفعه موافقت دلیلم هم این است که می خنوم یک مؤسسه ای در آنجا تعطیل میشود و البته این تعطیل ایجاد بیکاری میکند بیکاری ولو اینکه دولت حقوق کارگران را بدهد خود بخود فساد ایجاد میکند و اگر ایادی تحریر هم در بین باشد در آنجا در میان بیکاران زودتر میتواند اعمال نفوذ و ایجاد تحریک بکند بنابراین در حال حاضر بنده موافق هستم که حکومت نظامی برای مدت موقت یعنی تا آن مدتی که این موافقت هست برقرار شود ولی این کافی نیست واز دولت جداً خواستارم که تدابیر لازم را بکار برند این تعطیلاتی که در دستگاههای نفت در خوزستان شروع شده و کارخانه هایی که یکی بعد از دیگری تعطیل میشوند هرا هم بشود کارخانه ها راه میفتند و کارگرها مشغول بشوند و البته وقتی که کارخانه ها براه افتاد خود بخود آثار تحریک و فتنه از بین می رود نکته دیگری که بنده می خواهم عرض کنم و میل داشتم دولت توجه کند این است که در این چند ماهه دولت کاری که نسبت به خوزستان کرده این بوده است که راجع به حکومت نظامی در آنجا مراقب باشد در صورتیکه در خوزستان احتیاجات دیگری هست که حفا باید دولت توجه بکند و یکی از آنها همانطور که مذاکره شد تأمین بهداشت مردم است در دزفول چند سال است که مردم بهست گذشته مورد اعتراض و ابراد بود فلما باو

هفتصد هزار تومان مردم فقیر دزفول جمع کرده اند و شهر را اوله کشی کرده اند و بیش از هزار خانه آنجا آب اوله دارد برای تکمیل اوله کشی دزفول که این اوله به چهار هزار خانه دیگر برسد مدتها است از سازمان برنامه واز دولت کمک خواسته اند و این کمک بصورت قرض است قرض میخوانند که بعد از مدتی با فرعش بدهند و در نتیجه بعد از مدتی اوله کشی یک شهری را تمام بکنند متأسفانه نه سازمان برنامه نه بانک ملی نه دولت باین تقاضای مشروع مردم فقیر آنجا توجهی نکردند و دائماً آنچه که برای خوزستان میرسد حکومت نظامی است یا امتثال آن (فقیر زاده - حالا از این پنجاه میلیون بدهند) بنده می خواهم عرض بکنم در ضمن حکومت نظامی که البته برای امنیت آنجا لازم است یک فکر آب و نانی هم برای مردم آنجا بکنند غله خوزستان را ارسال می خواهند بخرند هنوز ترتیب صحیحی برای آن نداده اند و هر روز فقرات مختلفی برای غله ایجاد می کنند این قسمت نان خوزستان آن هم قسمت آبش

رئیس - آقای فرهودی موضوع اوله کشی آب مطرح نیست موضوع حکومت نظامی است

فرهودی - بنده مقصودم این است که حکومت نظامی سکافی نیست فقیر از حکومت نظامی دولت باید ارمغان های دیگری هم بخوزستان بفرستد که یکی از آنها تأمین بهداشت است که سر مشائخ آن تکمیل اوله کشی آب آنجا است بنده می خواهم عرض کنم که یکی از اعضای دولت این جا ببنده وعده بدهند که راجع به تکمیل اوله کشی دزفول کمک خواهند کرد و تقاضا می کنم همانطوریکه پیشنهاد کردم در باب حکومت نظامی مذاکرات کافی باشد

دکتر طباطبائی - راجع به اوله کشی تهران هم یک چیزی فرمایند

رئیس - نسبت به سکفایت مذاکرات مخالفی نیست

پیر آستانه - بنده مخالفم

رئیس - فرمایند

پیر آستانه - خواهش می کنم که آقای وزیر کشور توجه فرمایند حکومت نظامی برخلاف اصل است اصل آزادی مردم است مطابق قانون اساسی هیچکس را نمی شود از دادگاهی که قانوناً مرجع نظام است بازداشت البته منکر این نمی شود شد که حکومت نظامی گاهی لازم است و بایستی حتماً مثل یک دوائی از او استفاده کرد ولی متأسفانه اهالی که در گذشته مورد اعتراض و ابراد بود فلما باو

استناد می شود بایستی بجای اینکه با سر نیزه جلوی مردم را گرفت بجای اینکه با زور جلو مردم را گرفت باید بجای آنها توجه کرد بایستی دید که مردم چرا شلوغ می کنند برای چه بر خلاف امنیت عمل می کنند برای چه ناراضی هستند این موجبات را باید از بین برد تا ما محتاج باعمال حکومت سر نیزه نشویم در وضع حاضر بنظر بنده فشار زیاد از حد بر کارگران و مردم بدبخت و گرسنه ممکن است که عکس العملی داشته باشد اگر منظور موضوع نفت است که مکرر عرض کرده ام این موضوع مورد علاقه تمام ملت ایران است (صحیح است) و بهیچوجه بنده خیال نمی کنم که شما بتوانید یک نفر را پیدا بکنید در ایران که بگوید که من دلم می خواهد نفت ما را خارجاً بخرند ولی این مسئله نباید بپله ای باشد که هر روز با سم نفت فشار و تضییقاتی بر مردم وارد بشود بنده در جلسه خصوصی هم عرض کردم اینجا هم عرض می کنم با شخص آقای دکتر مصدق السلطنه و موضوع فقط مخالفی نیست اگر ایرادی باشد اگر اعتراضی باشد بکسانی است که موضوع نفت را وسیله اجرای مقاصد خودشان قرار داده اند شما بیاید در این مجلس سه مرتبه دیگر در این مجلس رأی بگیرید چند مرتبه رأی بگیرید تمام ملت ایران اهم از مردم و نمایندگان کسی را شما نمی توانید پیدا کنید که آن قدر بست و رذل باشد که بگوید نفت را بدهد بخارجی ها (صحیح است) بنا بر این بنده از موقع استفاده می کنم و چند نفر از آقایان وزراء که اینجا هستند متذکرشان می سازم که توجه داشته باشند که اگر احترامی بدکتر مصدق السلطنه ماقابل هستم و اگر بسشله نفت ما توجه داریم که این وسیله نمی شود که هر کس هر کاری دلش خواست بکند وزیر این سیر پنهان شود و تا کسی حرفی زد بگوید که تو بانفت مخالف هستی بنده همانطور که آقای فرهودی فرمودند عقیده ام این است که بجای حکومت سر نیزه بجای فشار برای مردم نان و فرمک و کار تهیه کنند مردم محققاً ناراضی نمی شوند ناراضی را جلویش نمی شود با سر نیزه گرفت اگر کسی را شما نتوانستید پیدا بکنید که بیاید اینجا و بگوید ملت ایران و مردم ایران خائن است

رئیس - این مطالب مربوط به موضوع نیست

پیر آستانه - حکومت نظامی را می گویم که اگر برای جلوگیری از اخلاص گران است که ممکن است در هر جامعه ای اخلاص پیدا بشود و برای جلوگیری از آنها

قوانینی هست باید آن قوانین اجرا بشود و خیال می کنم آقای وزیر داد گسری هم بدانند که نمایندگان که ما با قوانین هادی هم میتوانیم جلو اشخاصی که می خواهند اخلاص در امور کشور بکنند بگیریم در قوانین علوی ما مجازات اهدام هم برایشان پیش بینی شده بنابراین بنده مخالفم با سکفایت مذاکرات این بود که اینجا متذکر می شوم که مسئله نفت بایستی بهانه ای باشد که هر کس هر کاری دلش خواست بکند و این سیری باشد که زیر آن پنهان شوند و اگر حکومت نظامی در خوزستان لازم است بایستی این مدت که حکومت نظامی بود گزارش بدهند که در این مدت حکومت نظامی این کار ها شده این اخلاص گران و این خائنین پیدا شده اند اینها را مجازات کرده ایم و اگر حکومت نظامی نبود اینطور میشد تا ما رأی بدهیم بنا بر این بنده عقیده دارم و باز هم تأکید میکنم چون در این موقع صلحت نیست واز رفقای خارج و داخل مجلس با توجه میکنم و خود بنده هم عقیده ام این است که نباید تشنج ایجاد کرد و از این که ما توجه می کنیم که نباید تشنج ایجاد بشود برای نفت این نباید وسیله ای قرار بگیرد برای کار های دیگر بنده منظورم از مخالفت با سکفایت مذاکرات این بود که عرض کردم و اگر آقایان موافق هستند که حکومت نظامی باشد عقیده ام این است که آقای وزیر کشور بیاید اینجا توضیح بدهند و گزارش این مدت حکومت نظامی را بدهند بعد بگویند باین دلایل تمدید حکومت نظامی ایجاد میکند ولی بنده عقیده دارم و باز هم تأکید میکنم که بجای حکومت نظامی باید برای مردم فرمک و بهداشت و نان تهیه کرد و اگر کسی اخلاص گری در موضوع نفت میکند با قوانین مجازاتش کرد برای اینکه خیانت بملکت است و خیانت بملکت مجازاتش اهدام است

ابریشم کار - حکومت نظامی آقای پیر آستانه لازم است ولی بشرطیکه از مقرراتش سوء استفاده نشود

پیر آستانه - قانون است که مملکت را حفظ میکنم

رئیس - آقای وزیر کشاورزی فرمایشی دارید فرمایند

وزیر کشاورزی - اینکه آقای پیر آستانه می فرمایند سر نیزه این معنی یک قدری زننده است برای اینکه سر نیزه است که ما را حفظ میکند در مواقع خیلی خطر ما سر نیزه نباید توهین بکنیم (پیر آستانه - بنده توهین نکردم امر است و جبری است) اول بهار آقایان تشریف داشتند که تشنجانی که در آنجا بوجود آمد

که همه اش برضه مصالح مملکت بود لازم بود که حکومت نظامی در آنجا اعلام شود و در زمان آقای هلاه اعلام شد و بدمهم در دولت آقای دکتر مصدق تشخیص دادند که در آنجا حکومت نظامی لازم است برای آنکه در آنجا تحریکات عناصر خارجی و آشوبگران که از اول بهار در آنجا وجود داشته بازم بود و حکومت نظامی میبایستی موقت بوجود بیاید که آنها نتوانند در آنجا آشوبی بوجود بیاورند که همان نقشه ملی شدن نفت را که خود جنابعالی هم بآن هلاقمند هستید نتوانند آنرا متزلزل کنند پس بداند آقای پیراسته که حکومت نظامی کاملاً در آنجا از نقطه نظر همان موافقت و عقیده جنابعالی که ملی شدن نفت است لازم است (پیراسته) گزارش گذشته را بدهند (و اما اینکه فرمودند که آنجا اعمال زور شده است در این مدت حکومت نظامی در خوزستان هیچ عملی نکرده است که خون ریزی واقع شود و یک زد و خوردی شده باشد فقط مراقبت انتظامات شده با کمال دقت و مردم و اهالی آنجا هم با کمال علاقمندی با نظامات رفتار کرده اند و هیچ واقعه شومی از این عمل حکومت نظامی رخ نداده است مطلب دیگری که آقای پیراسته فرمودند این بود که برای ملی شدن نفت و برای مسئله نفت بهانه هائی میجویند و بعد سنکر بندی میکنند بنده در هیئت دولت بودم هیچ سنکری ندیدم که بسته شود و این موضوع نفت هم که میفرمائید یک حرفه ای درست شده است که آقایان اعتراض میکنند که بعنوان نفت دولت سنکر بندی میکنند یا بهانه جوئی میکند دولت آقای دکتر مصدق و اعضای هیئت دولت، وزراشان، ما اشخاصی نیستیم که سنکر بندی بکنیم یا یک نیت سوئی داشته باشیم ما میخواهیم که با آرامش و بیابک وضع خوبی این قضیه نفت انشاء الله تمام بشود حالا دیگر اتهام میزنید که ما سنکر می بندیم سنکر دولت آقای دکتر مصدق ملت ایران است ما چه سنکری داریم به بنده دولت آقای دکتر مصدق غیر از ملت ایران دیگر لازم ندارد سنکر داشته باشد یک سنکر دارد پس است همان ملت است .

پیراسته - اظهارات بنده را تعریف کردند .

رئیس - بفرمائید بنشینید تعریفی ندارد قصد شما دولت نبود .

پیراسته - ایشان چون تعریف کردند توضیح باید داده بشود **رئیس** - بفرمائید .

پیراسته - بنده متأسفم که هر روزی در این مملکت یک حرفه تکفیری

هست هر روزی یک عده ای که میخواهند بر سر مراد سوار شوند یک دسته را مورد تکفیر قرار میدهند بنده اینجا سربخا عرض کردم که اگر مسئله نفت است هیچ ایرانی با این مسئله مخالف نیست هیچ کسی را نمیتوانید پیدا بکنید که خون ایرانی در رگش جریان داشته باشد و حاضر باشد که نفت ایران را اجانب ببرند بنده باز تکرار میکنم با رأیی که بدولت داده ام عرض میکنم که این مسئله مربوط بنفت نیست مجلس ایران و ملت ایران در موضوع نفت متحد است و از پشت این تریبون بدینا اعلام میکنم که یک نفر از این هیجده بیلبون نیست که متحد نباشد ولی این موضوع یک حرفه تکفیری شده است اگر بگویند که کمتر مصدق السلطنه مرد خوبی است بسیار خوب شاید آقای دکتر مصدق السلطنه را بنده خیلی بیش از اشخاص دیگر احترام بدهم با این مرد کار کرده ام و بیشتر از اشخاص دیگر ایشان را می شناسم ولی این وسیله شده است که هر کس بخواهد آقا و جاهت قابل و کالت در توکل نیست اگر یک مردی مورد احترام بنده است این دلیل نمیشود که چون این آقا مورد احترام من است هر کس هم که خود را با ایشان بچسباند احترام بکنم بهترین احترامی که بنده بدکتر مصدق السلطنه میتوانم بکنم این است که او را از اخلاک کرانی که در داخل و تحت لوای دوستی او را احاطه کرده اند باز بدارم بنده اینجا گفتم آن مردی خوابیده است در منزلش یا حال مرض دارد کار میکند دکتر مصدق السلطنه خودش هم گفته است او نمیتواند و وقت این را ندارد که بجزئیات مملکت برسد بنده خیال نمیکند حتی از اعضای دولت هم کسی چنین ادعائی داشته باشد که آقای دکتر مصدق السلطنه بجزئیات می تواند برسد ایشان یک مسئله کلی که مورد علاقه تمام ملت ایران و مورد علاقه ما است دارد عمل میکنند ولی آقا حرف ما این است که این کرم از خود درخت است آقای دکتر مصدق - السلطنه ...

رئیس - آقای پیراسته شما در بیانان اگر تعریف عده در آن قسمت بگوئید .

پیراسته - بسیار خوب آقای وزیر کشاورزی مطالبی گفتند لازم است توضیح بدهم بنده نمیدانم با اینکه آقای وزیر کشاورزی در جلسه حضور دارند ولی به هم از وزارت کشاورزی دفاع میکنند

یکی از نمایندگان - لایحه مربوط به وزارت چنگ است **رئیس** - این حرفها وارد نیست شما

حرف خودتان را بزنید **صدرزاده** - آقایان وزرا مسئولیت مشترک دارند

پیراسته - عرض کنم بحضور اقدستان بنده نگفتم باینکه آقای دکتر مصدق السلطنه سنکر بندی میکنند گفت بعضی از افرادی که خودشان را با ایشان چسبانیده اند این را گفتم جناب آقای وزیر کشاورزی که مورد احترام و اعتماد بنده هم هستی چرا می آید حرفهای بنده را تحریف میکنند آقایان این جا هستی روزنامه نگاران هم هستند نامشای هم هست بنده اسم دکتر مصدق السلطنه را بر دم ؟ شما می آید و تعریف میکنید من با آقای دکتر مصدق السلطنه احترام میکنم ولی بنده بگویم که همین ها که کمتر مصدق السلطنه را دارند خراب میکنند و از حسن نیت این مرد و از صفای باطن او دارند سوء استفاده میکنند من چون لایحه دولت مطرح است و به علاوه با بنفای بعضی از رفقا بنده بیش از این حرفی نمیزنم که موجب تشنج شود ولی توجه داشته باشید که ما بیداریم و متوجه هستیم ولی دشمنان دوست نمائی نیستیم که تیشه برداریم و بریقه او بزنیم بنده منظور این مطالبی که شما آمدید اینجا گفتید نبود که عمل دولت دکتر مصدق چه ارتباطی باین حرفها دارد بنده اسم دولت را نیاورم و همه افراد دولت را نکند گفتم افرادی خودشان را چسبانیده اند و اگر مایل باشید حاضر مندم سردرگم بیاورم ایشان سنکر بندی میکنند و سوء استفاده از وجاهت دکتر مصدق و احترامیکه ما برای او قائل هستیم میکنند

ابریشمکار - من توضیح دارم **رئیس** - توضیح ندارد

ابریشمکار - قربان اسم خوزستان است و حکومت نظامی من هم و کیل خوزستان هستم من توضیح دارم

رئیس - مطابق چه ماده ای؟ **ابریشمکار** - من توضیح دارم **رئیس** - شما تذکر میدهم **ابریشمکار** - من از مجلس خواهی میکنم بنام خوزستان .

رئیس - شما تذکر میدهم بنشینید بعد از تذکر دوم حرف بزنید اختطاری کنم . رأی میگیریم بکفایت مذاکرات .

محمد علی مسعودی - پس گرفتند

رئیس - باز مذاخله بی اطلاع میکنند اگر بکفایت مذاکرات رأی گرفته نشود در اصل موضوع نمیشود وارد شد . رأی گرفته میشود بکفایت مذاکرات آقایانی که موافقت قیام کنند (عده زیادی قیام نمودند) تصویب شد . رأی گرفته میشود بدو ماه حکومت نظامی طبق تقاضای دولت

از تاریخ ه مرداد ماه آقایانی که موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد به مجلس سن فرستاده میشود

(۴) اخذ رأی و تصویب اجازه فروش زمین بمجلس سنا

رئیس - دو موضوع از سنا رسیده یکی راجع زمین است که خود آقایان رأی دادند رأی نهایش مانده است یکی هم راجع بنده مدت اسکناسهای هزار ریالی و پانصد ریالی است ، حالارای نهای برای فروش زمین بمجلس سنا که در مجلس سنا تصویب شده است گرفته میشود مجلس سنا قرائت میشود

ریاست محترم مجلس شورای ملی در جواب مراسله شماره ۹۲۹۷-ج ۳۰-۴۳۰ راجع بطرح مربوط بفروش زمین واقع در شمال باغ مجلس شورای ملی بمجلس سنا اشعار میدارد

طرح مزبور در جلسه روز شنبه ۵ امرداد ۱۳۳۰ مطرح و مورد شور فراز گرفت و با اظهار نظر موافق عیناً بتصویب رسید . ضمناً متذکر میشود که درمراسله مزبور بجای طرح قید شده بود (لایحه) در حالی که بقیه است و تصدیر طرح مربوطه است که از طرف آقایان نمایندگان مجلس شورای ملی تنظیم و تقدیم شده بود رئیس مجلس سنا - سید حسن تقی زاده **رئیس** - با وره رأی گرفته میشود آقایان موافقت وره سفید میدهند (اسامی آقایان نمایندگان بوسیله آقای ناظرزاده (منشی) اعلام و در محل نطق حاضر ورای دادند)

آقایان: فرهونی، ابریشمکار، گنابادی، محمد علی مسعودی، دکتر مجتهدی - پناهی - سنندجی - بوداغیان - دکتر هدایتی - محمد ذوالفقاری - عزیز اعظم زنگنه - آزاد - ابوالحسن حکیمی - مهدی اربابی - صفوی - بزرگ نیا - ناصر صدری - گنجیه - وهاب زاده - سرتیپ زاده - حمیدیه - نصرتیان - حائری زاده - دکتر بقائی - دکتر نبوی - آبکار - افشار صادقی - منصف نبوی - صاد تربتی - نیورتاش - امامی اهری - سعید مهدی - کشاورز صدر - پیراسته - اسلامی - دکتر جلالی بهجانی - ملک مدنی - دولشاهی - نایه - اسلامی - دکتر راجی - خوشتری - صفائی - دولت آبادی - صاحب جمع - فقیه زاده - کهد - سالار بهزادی - قبادیان - دکتر کاسی - غضنفری - ظفری - گرگانی - خزیه هلم - دکتر هروی - گودرزی - هارمی - شادلو - امیر نصرت اسکندری - رفیع - مغیر فرمند - قهرمان - دکتر طاهری - دکتر کیان - برومند - سلطانی - عرب هیات

مدل، ارباب، گیو، کورافلی، دهقان . مرتضی حکمت، دکتر برال ، دکتر سید امامی، مکر، ناظر زاده گرمائی - صدرزاده

(شمارش آراء بعمل آمد و نتیجه به قرار زیر اعلام شد) وره سفید موافق ۶۷ و وره سفید بی اسم ۷

رئیس - گزارش کاربرد از زمین راجع بفروش زمین بمجلس سنا با ۶۷ رأی تصویب شد

اسامی موافقتین آقایان: دکتر علوی، هارمی، قهرمان، دکتر طاهری، دکتر کیان، عرب شیبانی، شادلو، مدلل، دهقان، برومند، کورافلی، مرتضی حکمت، پیراسته، دکتر نبوی، وهاب زاده، گنجیه، غضنفری، صدرزاده، ابریشمکار، گنابادی، محمد ذوالفقاری، بوداغیان، بهجانی، دکتر هدایتی، بزرگ نیا، ابوالحسن حکیمی، سنندجی، محمدعلی مسعودی، حبیب پناهی، صدری، صاد تربتی، دکتر جلالی، کهد، ناظرزاده گرمائی - نصرتیان، عزیز زنگنه، دکتر مجتهدی، سرتیپ زاده، حمیدیه، آبکار، علی اکبر امامی - مهدی ارباب - منصف صفائی، دولشاهی - ملک مدنی، دولت آبادی - صاحب جمع، فقیه زاده، حائری زاده، حسن افشار صادقی، دکتر بقائی، نایه، اسلامی، دکتر امامی، دکتر راجی، قبادیان - گودرزی، مغیر فرمند، ظفری، سعید موسوی، رستم گیو، دکتر برال، مکر، سالار بهزادی، گرگانی - سلطانی - دکتر کاسی -

ورقه سفید علامت امتناع ۷ برگ

(۵) طرح و تصویب فوریت لایحه تقاضای اعتبار جهت دفع سن

رئیس - یک لایحه ای با فوریت داده شده از طرف وزارت کشاورزی راجع به ۲۰ میلیون اعتبار جهت دفع سن سیسفر هم از نمایندگان تقاضا کرده اند که جزه دستور قرار بگیرد منتی فوریتش که تصویب شد در جلسه بعد مطرح می شود فقط فوریتش را رأی میگیریم قرائت می شود .

(شرح زیر قرائت شد)

ماده واحده - بوآرات دارائی اجازه داده میشود مبلغ بیست میلیون ریال که وزارت کشاورزی برای مصارف دفع آفت سن علاوه بر اعتبار منظور در ماده ۴۰ بودجه مربوطه با استفاده از مازاد اعتبار مخصوص دفع ملخ در سال ۱۳۳۰ احتیاج دارد از محل درآمد عمومی سال جاری کشور در اختیار آن وزارت بگیرد

نبره ۱۰ - وزارت کشاورزی مجاز است در موارد ضروری و فوری احتیاجات مربوط به مبارزه با آفات سن وسایر آفات کشاورزی را بطریق موافق با ملاحظه صرفه و

صلاح دولت و در حداقل قسمت ممکنه انجام دهد .

نبره ۲ - مازاد اعتبار مخصوص دفع ملخ برای خرج مبارزه با آفت سن قابل استفاده و پس از وضع آنچه که از آفات سن اعتبار دفع آفات منظوره در بودجه وزارت کشاورزی می توانند استفاده کنند مطابق اجازه مندرج در ماده بالا از درآمد عمومی کشور پرداخت خواهد شد

نخست وزیر - دکتر محمد مصدق - وزیر دارائی محمد علی وارسته - وزیر کشاورزی فرمند .

رئیس - فوریت این لایحه مطرح است آقای رفیع راجع باین قسمت فرمایشی دارید

رفیع - راجع با اسکناس مرضی دارم .

رئیس - آقای ملک مدنی موافقت؟ **ملک مدنی** - موافقم

رئیس - اسلامی - بنده مخالفم **رئیس** - بفرمائید

اسلامی - بنده باین سانحه ای که پیش آمده و بایستی دقتش سکود مخالف نیست ولی می خواهم ببینم که چطور شده در مملکت مادر ظرف یکسال هم سن آمده و هم ملخ آمدن آنها نکند که از عوارضات نفت باشد بنده می خواهم در ضمن اینکه با این لایحه آقایان موافقت میکنند رأی میدهند یک کارشناسی هم انتخاب بشوند که اصلاحات آمدن این موضوع و این حادثه را مطالعه بکنند برای اینکه مادران مملکت باید همیشه فکر اساسی بکنیم مثلاً برای بهداشت می آئیم وزارت بهداشتی دوست می کنیم ولی بهداشت نداریم یعنی وقتی مرض آمد بر میخانه داریم که مرض را بریم آنجا معالجه بکنیم بقیه بعضی از امراض هست که بایستی قبل جوی آنها را گرفت یعنی با وسائلی که از قبیل واکنس و سرم قیلا باید جلوگیری کنید در این مورد هم آقای وزیر کشاورزی اگر توجه بفرمائید تقاضا می کنم جنابعالی در ضمن اینکه این کار را می کنند یک اشخاصی انتخاب بشوند شاید بتوانند این اسرار را کشف بکنند ببنده اینها چه چیزی بوده است ؟ چرا میشود از کجا آمده بنده باینکه بی اطلاع هستم در این حال میتوانم بعضی چیزهایی بگویم و بنده با یک اشخاصی صحبت کردم یک چیزهایی گفتند بلکه بشود منشأ این کار پیدا شود و مرض بنده فقط همین بود میخواستم مرض کنم در ضمن اینکه اینکار عمل میشود با این روش هم یک مطالعه ای بفرمائید آقایان شاید بتوانند منشأ این کار را پیدا بکنند و جلوی این آفات را از آن منشأ بگیرند

رئیس - آقای ملک مدنی بفرمائید

ملک مدنی - آقای اسلامی مخالفت جدی نداشتند توضیحی بود فرمودند ولی بنده می خواهم یک توضیحی بر عرض مجلس برسانم مخصوصاً توجه آقای وزیر کشاورزی را باین موضوع جلب کنم موضوع سن همه میدانیم سابقاً منحصراً بورامین و خود بود و یک قسمتی هم در ساره بعضی اوقات هم شنیده میشد در اصفهان هم هست بهیچ وجه در نقاط دیگر بخصوص نقاط سردسیر مثل قرب وجود نداشت .

متأسفانه بواسطه عدم توجه دولت و اولیاء وزارت کشاورزی که این آفت را جلوگیری نکردند طوری این آفت توسعه پیدا کرده است که در تمام صفاه غرب و زنجان و بعضی قسمتهای آذربایجان دارد سرایت میکند باین جهت این یک موضوع اساسی و حیاتی است اگر سن توسعه پیدا کرد باور بفرمائید که بنده بعضی از این کشاورزان و مالکین و رامین رامینشانم که حقیقه بیچاره و بدبخت شده اند تمام زراعت شان را سن خورده است و تصدیق بفرمائید که کسی که اینقدر فقیر و بیچاره هست اگر محصولش هم طعمه سن بشود اینهم یک باری میشود اضافه بر بارهای دیگر اجتماع .

فراموش نباید بکنیم دو سال پیش بود صد میلیون تومان از خارج غله وارد کردیم صد میلیون تومان دولت از مردم بیچاره پول گرفت و خرید غله کرد . بنابر این بنده می خواهم از جناب آقای وزیر کشاورزی تقاضا کنم که در این کار باید یک تسریع بفرمائید که تا فصل و موقمش نگذشته اقدام سریع و لازم بفرمائید و یک جمله ای هم می خواهم عرض کنم بنظر بنده در هر شهرستانی که شروع ببازر می کنید باید اهالی محل یعنی متمدن محل را نظارت بدهید که مأمورین شما زیر نظر آنها کار بکنند که خدای نکرده حیث و میلی در این پول نشود .

بنده بیش از این چیزی عرض نمیکنم برای اینکه میدانم همه آقایان موافقت دارند که زودتر این کار تمام بشود مرض را خانه میدهم و استعدا میکنم که پس از اینکه مراحل مقدماتی کار گذشت و حالا که دولت هم این اقدام کرده بطور جدی و سریع شروع بکند و همه جا هم انجمن های شهر و متمدن محل را نظارت بدهد که حیث و میل نشود فردا بنده بگویند که در فلان نقطه مأمور کشاورزی خدای نکرده فلان عمل خلاف را کرد و پول حیث و میل شد .

برای خاطر اینکه اگر چنانچه ما بتوانیم حقیقتاً جلوی آفات را بگیریم ما میتوانیم سالی میلیونها ارز از صدور غله از کشور خودمان تهیه کنیم الان که مجاور

کشور ما هندوستان قطعی است اگر ما امسال یک غله فراوانی داشته باشیم بروشیم و پول تهیه بکنیم نکند نقصانی هم که در ارز پیدا شده میتوانیم جبران بکنیم و این وظیفه جنابعالی است که اطلاعات کشاورزی دارید و بتوفیق و درستی پیش هم مامورین ما مامورین جدید بفرمائید (صحیح است) .

رئیس - آقای وزیر کشاورزی بفرمائید .

وزیر کشاورزی - یک توضیح می خواهم خدمت آقای اسلامی عرض کنم از نقطه نظر اینکه فرمودند که یک مطالعاتی بشود برای موضوع سن خواستم عرض کنم در این قسمت البته ما مهندسین خوبی داریم در وزارت کشاورزی اینها یک مطالعاتی مشغولند .

اخیراً یک سمی را امتحان کرده اند که برای مبارزه نهائی با سن بسیار مفید است اما اینکه فرمودند چطور شده است و منافع امسال پیدا شده می خواهم عرض کنم که سن از زمانهای خیلی قدیم در ایران بوده است چنانچه آقایان اگر شنیده باشید تادرمین خوارو و رامین مدتی مبارزه با سن میکردند است چنانکه متذکره آن زمان تا چندی پیش معمول بود ولی سن دفعش خیلی مشکلتر از ملخ است چون ملخ یک دورانی دارد و بعد از اینکه دور آن تمام شد از بین میرود ولی سن هر سال می رود در کوه و خودش راز بر سنگها و بوته ها مغفی میکند و بدسال دیگر می آید و اسباب زحمت میشود در رامین بطول ۱۴ فرسخ سن دارد و ملاحظه میفرمائید در ۱۴ فرسخ راه تشخیص و تجسس و پیدا کردن سن کار مشکلی است دیگر اینکه تا بحال تکتکه پول خرج کرده اند برای دفع سن و باین جهت درست موقتیت حاصل نشده است امیدوارم امسال آقایان اعتبار کافی تصویب بفرمائید تا ما یک مبارزه جدی بکنیم باین سن مخصوصاً در خوارو و رامین که بسیار زیاد است و امسال هم خسارات فراوانی بر زمین آنها وارد کرده است و در بعضی ازدهات خوار و ورامین هفتاد هشتاد درصد از محصول را بکلی از بین برده است بطوریکه دره ایایی که بکارند ندارند و باید از طرف وزارت مالیه و بانک کشاورزی آنها کمک بشود تا بتوانند گشت باین راه انجام بدهند به علاوه اخیراً سن همانطوریکه آقای ملک مدنی فرمودند بسمت های غرب و سردسیر هم سرایت کرده که اگر در آنها هم مبارزه شدید نکنیم آنها هم بادی می شود و یک مامن هائی برای خودشان پیدا میکنند و آنجا بومی می شوند تا بومی نشده اند آن ها سخت مبارزه کرد و مادر جاهائی که مبارزه میکنیم مردم خیرخواه هم باید تشریک مساعی

وامیدواریم مردم هم با ما کمک بکنند همانطور که مردم در دستم کمک کرده اند امیدواریم که در دست من هم کمک بفرمایند.

رئیس - رای گرفته میشود به فوریت لایحه اعتبار دفع سن آقایی که موافقت قیام فرمایند (اکثر برخاستند)

۶- تصویب فوریت و طرح گزارش راجع به دومیلیارد ریال قرضه ملی

رئیس - آقای وزیر دارائی تقاضا کرده اند قرضه ملی ۲۰۰ میلیون دلار جزء دستور قرار گیرد برای قرضه ملی ۱۰ نفر از نمایندگان هم تقاضای فوریت کرده اند این است که آن مطرح میشود چون تقاضا شده است جزء دستور بشود اول رای میگیریم که جزء دستور بشود (بعضی از نمایندگان - چپ) قرضه ملی که تقاضای فوریت شده آقایی که موافقت قیام بفرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد قرائت میشود بعد بفوریتش رای میگیریم گزارش کمیسیونهای بازرگانی و بودجه قرائت میشود

(شرح زیر قرائت شد)
گزارش از کمیسیون بازرگانی و پیشه و هنر بمجلس شورای ملی لایحه شماره ۳۰۶۰۹ دولت راجع بدومیلیارد ریال قرضه ملی با حضور آقای وزیر دارائی و آقای معاون وزارت بازرگانی و پیشه و هنر دو کمیسیون بازرگانی و پیشه و هنر مطرح پس از مذاکرات لازم و توضیحات نمایندگان دولت عین ماده واحده بتصویب رسید اینک گزارش آن تقدیم بمجلس شورای ملی میشود

ماده واحده - بدولت اجازه داده میشود برای کلیه امور مربوط باجرای قانون ملی شدن صنعت نفت در صورتیکه ضرورت ایجاب نماید تا حدود دو میلیارد ریال بتوان قرضه ملی به مدت دو سال بر گهای وام دوپست ریالی بی اسم وقابل انتقال با بهره صدی شش منتشر نماید

تبصره ۱ - اوراق قرضه در چهار سری هر سری پانصد میلیون ریال منتشر خواهد شد و مدت انتشار هر یک از سریها حد اکثر دو ماه خواهد بود

تبصره ۲ - کوبین های بهره اوراق قرضه مربوط به سری از ابتدای سال دوم در بانه های کلیه بانکها بحساب دولت قابل پرداخت است

تبصره ۳ - از تاریخ که اوراق قرضه بموجب این قانون قابل پرداخت است دارندگان آنها میتوانند اوراق مزبور را از بابت مالیات و حقوق و عوارض و سایر دیون بدولت وادارگان نمایند و مأمورین

وصول مکلف بقبول این اوراق میباشد تبصره ۴ - وجوه پرداختی از بابت وام و بهره آن از هر گونه مالیات و عوارض معاف خواهد بود

تبصره ۵ - دولت مجاز است تا معادل یک پنجم از قرضه را بارز منتشر در مواده استهلاك هینا بهمان ارز مسترد نماید

تبصره ۶ - استرداد اصل وام در اقتضای سال دوم و همچنین پرداخت بهره آن از محل درآمدهای نفت صورت خواهد گرفت

تبصره ۷ - آئین نامه اجرای این قانون بوسیله هیئت دولت تنظیم و بموقع اجراء گذاشته خواهد شد

مخبر کمیسیون بازرگانی و پیشه و هنر - ناصرقلی اردلان

گزارش از کمیسیون بودجه بمجلس شورای ملی لایحه شماره ۳۰۶۰۹ دولت راجع باستجازه دو میلیارد ریال قرضه ملی در کمیسیون بودجه مطرح گردید و پس از مذاکرات مفصلی که بعمل آمد و توضیحاتی که آقای وزیر دارائی دادند عین ماده پیشنهادی دولت با هفت تبصره آن که به تصویب کمیسیون بازرگانی و پیشه و هنر نیز رسیده است بتصویب کمیسیون بودجه رسید و اینک گزارش آنرا برای تصویب تقدیم مینماید

رئیس - بالاخره مطرح میشود در اصل موضوع صحبت کنید

حائری زاده - این است که بنده عقیده دارم آقای وزیر دارائی هم موافقت بفرمایند مطالعه بشود و اصلاحاتی در این قسمت ها بشود آنوقت بیاید مجلس و آن لایحه دیگر اهرامش بیشتر از این است و امیدوارم تقاضا بشود آن لایحه مطرح بشود

اسلامی - ۲۰ میلیون دلار را مطرح میکنید

رئیس - این طور تقاضا کرده اند اولاً خیلی کم است باید موافقت تر شود دوم تنزیل هم زیاد است بعنوان جایزه یک صدی چهار صدی سه بیشتر در نظر گرفته اند نشود سوم یک مقداری از روز نظر گرفته اند تصور میکنم ایرانیهایی که در ایران ساکن هستند تابع مقررات کمیسیون اذ هستند و از فوق العاده ای ندارند و ما نباید پای خارجهای را در این کار داخله بدیم و باید سعی بکنیم که خود را در احوالی ملک با کمال میل و رغبت بیایند و این پول را بدهند بنابر این بنده خواستم تمنی کنم که این دو قسمت را علاوه بفرمایند و بنده مخالفتی

داوطلب هستند کمک بکنند اینهم بیلور رغبت آهست نه بزور و فشار اما راجع بسود این یک جایزه ای است البته سود در کار نیست این یک جایزه ای است که ابراز وطن پرستی و علاقمندی در این موقع میکنند یک جایزه شش درصدی بآنها داده میشود و عنوان سود ندارد و بنظر بنده اگر مجلس روی فوریت و روی خوش باین کار نشان ندهد مثل این است که بخواهد دولت اعانه ای از مردم خواسته و هر کس هر قدر میل داشت میداد ولی در مورد قرضه باید ارباب طمع را مطالعه مان را تامین کرد اعانه و قرضه دوتا است در مملکتی که بانک خودش صدی ۱۲ دارد از مردم سود میگیرد نباید نام دارد از مردم سود میگیرد در این کشور مردم سود میدهند دیگر برای قرضه ملی صدی شش معنی ندارد مطابق اصول اسلامی هم سود و تنزیل دادن صحیح نیست اگر یک جایزه ای ما برای صاحبان سهام قرار بدیم بهتر است

رئیس - آقای حائری زاده شما دارید در اطراف اصل لایحه صحبت می کنید

حائری زاده - اینها دلایلی است میخواهم عرض کنم که فوریت لازم ندارد

رئیس - بالاخره مطرح میشود در اصل موضوع صحبت کنید

حائری زاده - این است که بنده عقیده دارم آقای وزیر دارائی هم موافقت بفرمایند مطالعه بشود و اصلاحاتی در این قسمت ها بشود آنوقت بیاید مجلس و آن لایحه دیگر اهرامش بیشتر از این است و امیدوارم تقاضا بشود آن لایحه مطرح بشود

اسلامی - ۲۰ میلیون دلار را مطرح میکنید

رئیس - این طور تقاضا کرده اند اولاً خیلی کم است باید موافقت تر شود دوم تنزیل هم زیاد است بعنوان جایزه یک صدی چهار صدی سه بیشتر در نظر گرفته اند نشود سوم یک مقداری از روز نظر گرفته اند تصور میکنم ایرانیهایی که در ایران ساکن هستند تابع مقررات کمیسیون اذ هستند و از فوق العاده ای ندارند و ما نباید پای خارجهای را در این کار داخله بدیم و باید سعی بکنیم که خود را در احوالی ملک با کمال میل و رغبت بیایند و این پول را بدهند بنابر این بنده خواستم تمنی کنم که این دو قسمت را علاوه بفرمایند و بنده مخالفتی

رئیس - آقای ابریشم کار (نماینده گان - نیستند) آقای امامی اهری **امامی اهری** - درخواست قرضه ملی اصولاً در موقعیکه کشور گرفتار خطرات و بحرانهای استثنائی سیاسی یا اقتصادی می شود بعمل می آید در این قبیل موارد که دولت راه چاره را منحصر بفرموده بیند دست توسل بدمان ملت دراز میکند و برای مواجهه با مشکل با مشکلات موجوده از ملت استمداد می کند در زمان انقلاب کبیر فرانسه که اوضاع داخلی کشور بکلی درهم ریخته و رفته امور از هم پاشیده بود و دشمنان خارجی از موقعیت استفاده کرده از هر طرف باین کشور هجوم آورده بودند ورواناً کشور در معرض خطر ناکی پیدا کرده و استقلال کشور بوهنی بسته بود اولیای امور کشور برای نجات مملکت درصدد انتشار اوراق قرضه برآمدند و از اعطاء اهمیت موقع و متوجه ساختن هم بهمان خود با اهمیت این کمک اوراق این قرضه را بنام اوراق دفاع ملی نامیدند در این موقع بود که ملت میهن پرست فرانسه احساسات ملی خود را بروز داد زنها و دخترها ز و زبور خود را کهنه در تقدیم و تسلیم آن بدولت برای تأمین استقلال و موقعیت کشور و ملت خود به دیگر پیشدستی کردند و با این فداکاری توانستند در مقابل دشمنان مقاومت کرده استقلال و سیادت خود را محفوظ دارند در ممالک متحده امریکا با آنچه نروت دولشان قریب ۲۶۰ میلیون دلار بدلت مفروض است که بیشتر این قرضه در زمان جنگ بعمل آمده است ملت ایران از استقرضای خاطر خوبی ندارد زیرا قبل از استقرار رژیم مشروطیت و بعد از مشروطیت استقرضای هائی که شده بطور کلی از خارج بوده و تازه مبالغه ماخوذه با آن همه فرع و نزول و دادن وثیقه های مخالف شتون ملت و مملکت اذقیبل هوایه گمرکات و غیره قبل از مشروطیت هه اش صرف میاشی و بوالهوسی ها شده بعد از مشروطیت هم بدلت سقوط سریع دولتها و نبودن نقشه های اصلاحی و دخالتهای مرئی و نامرئی بیگانگان نتیجه مطلوبه حاصل نشده است و روی همین اصل در این جهات است که وقتی شخص باینک نظر اجمالی در مقام مقایسه استقرضای فعلی با استقرضای های سابق بر می آید بی اختیار اشک شوق در چشمش حلقه میزند و سرفراخ با آسمان میساید و می بیند که قیاس مع الفارق بوده و مقایسه اصلاً جایز نیست اما قرضه مورد تقاضای فعلی دولت قرضه داخلی است درخواست کمک از ملت است برای نیل بیک هدف مقدس ملی برای ادامه مبارزه حیات و موات یک ملتی که می تواند بعنوان نطق قبل از دستور و دادن پیشنهاد بنا به هر عنوان دیگر صحبت بکنند اصل قلم و اهل بیانیته مرضی کرده تا ضرورت ایجاب نمی کرد

انگلیسی توسط بانک های مطرح بود اهالی آذربایجان از نمایندگان خود خواسته بودند که بالاخره مزبور حد اکثر مخالفت را نمایند و در موقع دادن رای از مجلس خارج شده و جلسه را از اکثریت بیندازند وقتی مذاکرات مجلس آندوره را مطالعه میکنیم میبینیم که اگر چه پیش مرحوم مؤتمن الملک نه بوده حال بود نمایندگان ته صلب وطن پرست با وجود درک اهمیت موقع و احساس احتیاج مبرم بقرضه بگزارند آن لایحه بصورت مجلس برسد امروز ملت ایران میدانند که شرکت سابق نفت پس از پایان اکتساب آبادان و عدم وفایت عمل شرکت در ایجاد نشت و تفرقه در داخله و عدم توفیق در باب انحراف افکار جهانان و نتیجه نگرتن از سایر اقدامات و عملیات خلاف قانون خود کمی خواست عمل ایران را از انانی بکطرفه قرار داد بین المللی و بیان شکنی جلوه دهد اینک با تهیه مقدمات تضییقات مالی می خواهیم وجبات شکست ملت ایران را فراهم آورد حال بر ملت ایران است که می خواهد عملاً ثابت کند قرضه داهی که فقط برای بکطرف مفید است هیچ دلیلی و منطقی معتبر شناخته نخواهد شد شرکت سابق نفت و همالش از اعمال تضییقات مالی و توسل بفشارهای اقتصادی و اساسی بدلت ایران نتیجه نخواهد گرفت و راه عافانه برای شرکت سابق و حامیان آنها اعتراف باین حقیقت است که ایران حق خود را اعمال کرده و اطمینان داشته باشد که ملت ایران در این مبارزه که پیش گرفته است خوب می داند پس از وحدت و یکپارگی کلیه طبقات حد اکثر ندا کاری کلیه افراد مردم را ایجاب می کند امروز ایرانی یک سرهت از هیچ - کونه فداکاری دریغ نخواهد کرد و بدوست و دشمن خواهد نهاد که ملی شدن نفت ایران نتیجه تحول سیاسی عینی است که در آسیای پیش آمده ایران زعامت شرق و آسیا را در بایان دادن بدوره استعمار پیش گرفته و با تهدیدات نظامی اجانب با فشارهای سیاسی و اقتصادی آنان آبرفته بجوی باز نخواهد گشت امروز ملت ایران می داند که دولت متکی با فکاز همومی و دولت صد درصد ملی دکتر مصدق (آزاد صد در صد نفرماید نود و نه درصد بگویند) عقیده شما اگر خلاف این باشد عقیده اکثریت این است شما مردی هستید آزاد و آزادانه می توانید بعنوان نطق قبل از دستور و دادن پیشنهاد بنا به هر عنوان دیگر صحبت بکنند اصل قلم و اهل بیانیته مرضی کرده تا ضرورت ایجاب نمی کرد

چنین درخواستی را نمی کرده حالا هم که این درخواست را کرده حتماً بعضی از لوازم فتح و یکی از وسائل موفقیت ما در این مبارزه ملی است و مسلح است که ملت این درخواست دولت را با آغوش باز استقبال کرده و چنان جواب مساعدی باین درخواست خواهد داد که باشان دادن موجودیت و شخصیت واقعی خود دنیائی را متعجب خواهد ساخت و ثابت خواهد کرد که هر وقت رهبران مورد اعتمادی پیدا کرد همه چیز خود را در کف اخلاص گذاشته و برای بقای استقلال و اهاده عظمت کشور خویش نثار کرده است و من بملاحظه همین جهات بود که در تاریخ یازده تیر ۱۳۴۰ ضمن پیش بینی این جریانات پیشنهاد درخواست قرضه ملی را کردم و بنهایت خوشوقتم که دولت مطابق اصول مسلمی که در موارد این قبیل قرضه ها رعایت میشود و برای جلب اعتماد و اطمینان بیشتر مردم تضمیناتی از محل های درآمد عمومی برای نشان دادن محل و اعتبار برای پرداخت قرض خود در سر رسید قائل میگردد در مورد این قرضه قائل شده و عوائد نفت را برای پرداخت این قرضه نشان داده است و حسابی فعلاً تشغیب داده است که میلیارد ریال پس است ما هم در کمیسیون بودجه همان را تصویب کردیم البته خدای نکرده در جریان عمل معلوم شد است مانعی ندارد که در مرتبه تقاضای اما اصولاً قرضه های ملی که گاهگاهی می آید میزان تقاضای مردم همیشه آن مقداری است که دولت تعیین میکند تصور میکنم که بعد از تبصره ۷ این یک ماده ای آقای وزیر دارائی بکلی که اگر میزان قرضه در ظرف مدت بیش از مبلغ درخواستی شد آن بیشتر هم بپذیرد برای اینکه مردم دماغ نشوند و عیناً این فکر آقای کهید مبلغ کم است خود بخود من میشود اما راجع بکلمه سود آنصورت که صحبت شد منظور اساسی تشویق برای این که خدای نکرده اگر بخود عنوان سود بگذاریم مطابق قانون حق نداریم که این عنوان را وارد صریح اصل ۲۷ قانون اساسی است استقرار قانون موقوف است بعدم با موازین شرعی (صحیح است) در عرض کنم هستند ایرانیهایی که در خارج مقداری ارز داشته باشند در یک چنین موقعی حاضرند کمک بکنند و این هدف را تا آن اندازه مقدس میدانند که آن اندوخته شان را یا بهر عنوان ارزی در خارج دارند آنرا هم میخواهند بیآورند و تسلیم بدارند من مخصوصاً از جانب آقای وزیر دارائی استدعا میکنم که باین مورد مخصوص هم توجه بکنند و اگر کسی حاضر شد ارزش را بیابود از خارج در این قسمت کمک بکنند

مجلس شورای ملی

مخبر کمیسیون بودجه (فرمودی) فرمایشات آقای امامی اهری هر چند شافی بود اما جواب آقای نبود این است که بنده بعنوان مخبر کمیسیون بودجه بر حسب وظیفه پارلمانی اجازه میخواهم جواب مطالبی را که آقای کهید فرمود ایراد و اشکالاتی که داشته عرض کنم از وسائلی که فرمودند این است که بنده تصور میکنم این مبلغ کم است بنده نمیتوانم بگویم که چون قرض خواه دولت است قرض خواهی میتواند تشخیص بدهد که چقدر احتیاج دارد و خود دولت دو را تعیین کرده است بنظر من ما که تصدیق میکنم اگر بخوایم بگوئیم است مورد ندارد خود دولت از روی حسابی فعلاً تشغیب داده است که میلیارد ریال پس است ما هم در کمیسیون بودجه همان را تصویب کردیم البته خدای نکرده در جریان عمل معلوم شد است مانعی ندارد که در مرتبه تقاضای اما اصولاً قرضه های ملی که گاهگاهی می آید میزان تقاضای مردم همیشه آن مقداری است که دولت تعیین میکند تصور میکنم که بعد از تبصره ۷ این یک ماده ای آقای وزیر دارائی بکلی که اگر میزان قرضه در ظرف مدت بیش از مبلغ درخواستی شد آن بیشتر هم بپذیرد برای اینکه مردم دماغ نشوند و عیناً این فکر آقای کهید مبلغ کم است خود بخود من میشود اما راجع بکلمه سود آنصورت که صحبت شد منظور اساسی تشویق برای این که خدای نکرده اگر بخود عنوان سود بگذاریم مطابق قانون حق نداریم که این عنوان را وارد صریح اصل ۲۷ قانون اساسی است استقرار قانون موقوف است بعدم با موازین شرعی (صحیح است) در عرض کنم هستند ایرانیهایی که در خارج مقداری ارز داشته باشند در یک چنین موقعی حاضرند کمک بکنند و این هدف را تا آن اندازه مقدس میدانند که آن اندوخته شان را یا بهر عنوان ارزی در خارج دارند آنرا هم میخواهند بیآورند و تسلیم بدارند من مخصوصاً از جانب آقای وزیر دارائی استدعا میکنم که باین مورد مخصوص هم توجه بکنند و اگر کسی حاضر شد ارزش را بیابود از خارج در این قسمت کمک بکنند

مجلس شورای ملی

مخبر کمیسیون بودجه (فرمودی) فرمایشات آقای امامی اهری هر چند شافی بود اما جواب آقای نبود این است که بنده بعنوان مخبر کمیسیون بودجه بر حسب وظیفه پارلمانی اجازه میخواهم جواب مطالبی را که آقای کهید فرمود ایراد و اشکالاتی که داشته عرض کنم از وسائلی که فرمودند این است که بنده تصور میکنم این مبلغ کم است بنده نمیتوانم بگویم که چون قرض خواه دولت است قرض خواهی میتواند تشخیص بدهد که چقدر احتیاج دارد و خود دولت دو را تعیین کرده است بنظر من ما که تصدیق میکنم اگر بخوایم بگوئیم است مورد ندارد خود دولت از روی حسابی فعلاً تشغیب داده است که میلیارد ریال پس است ما هم در کمیسیون بودجه همان را تصویب کردیم البته خدای نکرده در جریان عمل معلوم شد است مانعی ندارد که در مرتبه تقاضای اما اصولاً قرضه های ملی که گاهگاهی می آید میزان تقاضای مردم همیشه آن مقداری است که دولت تعیین میکند تصور میکنم که بعد از تبصره ۷ این یک ماده ای آقای وزیر دارائی بکلی که اگر میزان قرضه در ظرف مدت بیش از مبلغ درخواستی شد آن بیشتر هم بپذیرد برای اینکه مردم دماغ نشوند و عیناً این فکر آقای کهید مبلغ کم است خود بخود من میشود اما راجع بکلمه سود آنصورت که صحبت شد منظور اساسی تشویق برای این که خدای نکرده اگر بخود عنوان سود بگذاریم مطابق قانون حق نداریم که این عنوان را وارد صریح اصل ۲۷ قانون اساسی است استقرار قانون موقوف است بعدم با موازین شرعی (صحیح است) در عرض کنم هستند ایرانیهایی که در خارج مقداری ارز داشته باشند در یک چنین موقعی حاضرند کمک بکنند و این هدف را تا آن اندازه مقدس میدانند که آن اندوخته شان را یا بهر عنوان ارزی در خارج دارند آنرا هم میخواهند بیآورند و تسلیم بدارند من مخصوصاً از جانب آقای وزیر دارائی استدعا میکنم که باین مورد مخصوص هم توجه بکنند و اگر کسی حاضر شد ارزش را بیابود از خارج در این قسمت کمک بکنند

دولت جایزه منظم حساب شده ای بود و اما آنچه را که آقای کهید در برابر فرمودند البته عده ای هستند که تقاضای این قرضه را خواهند کرد یک عده ای ممکن است معین ایران نباشند و مقیم خارجه باشند نبایستی مانعی ایجاد کرد و البته هر کس بارز درخواست کرد باید داد و اما اینکه این لایحه چرا تقاضا شده است دلایلش در مقدمه لایحه دولت ذکر شده بنده بآن دلایل اضافه میکنم که این هم علاج است برای یک پیش آمدهای مالی که ممکن است خدای نکرده ما پیدا بکنیم یعنی دولت در مضیقه مالی اگر قرار بگیرد این علاج است و هم از آن مهتر رست ملی است چون در مواقیح مبارزاتی است تنها گفت و شنید و زد و خورد کافی نیست گاهی هم یک رست بخصوصی لازم است. در کلام می گویند الکنایه ابلغ من التصريح گاهی یک رست بوقوع بهتر است از خروار ما یادداشت. و اما آقای امای امری تقاضای تسهیلاتی داشتند در قیوم این قرضه هالین را ما پیش بینی کردیم در تبصره هفتم اختیار وضع آیین نامه بدولت داده شده و بقیه است دولت هم تسهیلات در این امر را بوجوب آن اختیاری که بهش داده شده است فراهم خواهد کرد.

رئیس - آقای وزیر دارائی -
وزیر دارائی - بنده خیلی خوش وقتم که احساس میکنم نسبت باین لایحه اکثریت فریب با اتفاق آقایان نمایندگان معتمد نظر موافقی دارند (صحیح است) و تصوری کنم که از این جهت وظیفه بنده را از لحاظ دفاع در مقابل این لایحه خیلی تسهیل فرمودند ولیکن ناگزیرم که این نکته را بر سرانم که کشورهای جهان هر موقع در مسیر تاریخ خود باشکلات و موانعی برخوردار می کنند ناگزیرند که برای عبور از آن موانع و معظورات از نیروی مادی و معنوی افراد و طبقات مردم خود کمک بگیرند البته محتاج بتوضیح نیست که در یک چنین موقعی کشور ما هم باید چنین موانع و معظوراتی رو برو و مواجه شده است ولی خوشبختانه قبل از اینکه دولت در مقام استمداد بر بیاید از طرف عموم طبقات و افراد نجیب و شریف و همین دوست ملت ایران تقاضاهائی رسید چه کتبی و چه تلگرافاً که حاضر می شدند در راه کمک بمتظور اساسی دولت حتی از جان و مالشان صرف نظر کنند ولیکن دولت برای اینکه از این احساسات بی سابقه مردم ایران و همکاری جوانمردانه و سخاوتمندانه مردم مملکت بطور صحیحی استفاده کرده باشد این طور صلاح دانست که از این کار بهر صحت و منظمی استفاده کنند این بود که تقاضا کرد دو میلیارد

ریال اوراق قرضه ملی و بدون نام و باحق انتقال با جایزه صدی شش در مدت دو سال منتشر می کنند مخصوصاً جایزه عرض کردم که این کلمه بهره و سود را تبدیل بکنیم بجایزه بنا بر این در این موقع انتظار می رود که آقایان نمایندگان معتمد با تصویب این لایحه ناظرین امور را که مراقب و نگران اوضاع هستند با حسن تشخیص و موقع شناسی خود امید وارو مستظهر بفرمایند راجع بطالایی که فرمودند گمان می کنم تمام را آقای فرهودی جواب دادند و چیزی نبود که بنده توضیح عرض کنم آقای حائری زاده فرمودند بنده قرضه و اعانه یک تفاوتی هست و باید یک فرصتی داد که مطالعه بشود بنده خیال می کنم که در هر دو قسمت اختیار با خود مردم است صددر صد آزادی دارند چه اعانه و چه قرضه اگر خودشان اراده کردند که می دهند و اگر نخواهند نخواستند داد نسبت بهام تجار که اینجا اشاره شد بنده تصور می کنم اگر اینکار بشود تمیزی است که می شود و موجب بشود آن اخصاص که میخواهند از این استفاده بکنند در مقام روبرو بایستی قرار بگیرند و بهتر این است که از این تقاضا صرف نظر بفرمایند کسانی که بخواهند از این جایزه استفاده بکنند میتوانند هم صرف نظر کنند و هم اینکه تخصیص بدهند برای کارهای خیریه (صحیح است) راجع به ارزشم البته در حدود مقررات و قوانین هر گونه تسهیلاتی که از عهده دولت بر بیاید مضایقه نخواهد داشت و این تسهیلات را فراهم خواهد کرد.

محمد علی مسعودی - بنده پیشنهاد بکفایت مذاکرات کردم.

رئیس - بنده کاملاً متوجه بیانات آقای امای امری نشدم گویا گفته اند قرضه ملی پیش اگر کوشش مرحوم مؤمن الملک بیری نبود آن عمل انجام نمیشد البته همه مردم متوجه خدمات ایشان هستند و خدمات ایشان قابل انکار نیست (صحیح است) همین مناسبت دو دوره یا زود هم بدواز قوت ایشان با وضع یک قانونی از آن مرحوم قدر دانی کرد و باید گفته شود چه خوب بود که بعضی از نمایندگان این دوره بگذر بکنند نمایندگان آن احوال بکارهای عمومی مملکت توجه میکردند (صحیح است) و بشهادت آقایان بنده همیشه در کارهایی که با احتیاط و مصالح عمومی تاس داشته نهایت کوشش را کرده ام (صحیح است) و حتی با حالت کسالت حاضر شده ام (صحیح است) از طرف عده ای از آقایان آقای مدلل آقای رفیع آقای محمد علی مسعودی پیشنهاد کفایت مذاکرات کرده است.

امای امری - بنده هم قصد این

نبود بنده نظرم این بود که آن قرضه چون خارجی بود مردم موافق نبودند مرحوم مؤمن الملک چون صلاح میدانست و احتیاجات را تشخیص میداد اگر خدمت آن مرحوم نبود آن لایحه تصویب نمیشد.

رئیس - کسی تردیدی ندارد. **امای امری -** منظورم همین بود و البته زحمات و خدمات حضرتتالی هم بر هیچکس پوشیده نیست و در این باره تذکری نخواهم داد.

محمد علی مسعودی - ملت ایران از شما سیاست گذار است و همچنین تمام و کلاه (صحیح است)

رئیس - آقای مدلل **معدل -** بنده پیشنهاد کفایت مذاکرات کردم در حالیکه مجلس شورای ملی از وقتی که این قانون طرح شد بواسطه اعلام رأی موافق و نبودن مخالف کفایت مذاکرات عملی را اعلام کرده بود (صحیح است) اگر بعضی در اینجا میشود برای باقی ماندن در صورت مجلس و برای استحضار اشخاص است که خارج از کشور ما گوش میدهند به مطالبی که در این باب ذکر میشود دولت نه این است که منحصر آدویست میلیون تومان پول لازم دارد و باین وسیله قرضه ملی را اعلام میکنند ملت ایران بیش از سالی هزار میلیون تومان مالیات بصدوق دولت میدهد و ممالد همین مبلغ هم بصورت مختلفه موارض شهرداری و سایر چیزها میریزد که بمقوان گفت چندین مقابل این قرضه پرداخت میکنند فقط ما بوسیله تصویب و اعلام این قرضه و ملت ایران بوسیله پرداخت این قرضه عملاً می خواهد پشتیبانی خودش و احساسات خود را نشان بدهد (صحیح است) می خواهد پشتیبانی بکنند از یک امر واقع شده و باین وسیله نمایندگان ملت هم با دادن رأی عملاً اولین قدم را برای این مقصود مقدس بر میدارند ما چون همه حکومت ملیمان کوتاه بوده نظار این اتفاق در مملکت ما کم بوده و کم اتفاق افتاده تا ما بتوانیم این احساسات ملی خودمان را در موقع لازم ابراز بکنیم اکنون که این فرصت بدست افتاده از مجلس شورای ملی و دادن رأی شروع میشود و از پرداخت هر یک شاهی وجه ملت ایران نه تنها از نظر کمک کاری میکنیم از نظر ابراز احساسات ملی با این مسئله هم آهنگی می کنند (صحیح است - احسن)

رئیس - آقای صفائی مخالف بفرمایید **صفائی -** نمایندگان معتمد در این قسمت راجع بملی شدن صنعت نفت هم آهنگی کردند بنده من تنها دلیلی که ثابت می کند نمایندگان وحدت کلمه دارند ملت ایران بشام معنی حرمان ملی شدن نفت

است تصویب این لایحه قرضه دو بیست میلیون است فقط این لایحه است که ارتباط صد در صد بوضوع ملی شدن نفت دارد و باین دلیل بنده معتقدم که هر چه بشود کمتر صحبت کرد و باید آینه نشان داد تا این موضوع واقف آید و بنده بنده خاتمه پیدا بکنند و نشان داده شود و وحدت واقعی زیر ادر این موضوع ما کمتر جای بحث و ایراد داریم حتی موضوع وام یا سود یا این کلماتی که الفاظ است و واقع قضیه معلوم است که مقصود از قرض در اینجا اثبات صحت با نیست بدون تردید چنین منظوری نه دولت داشته نه نمایندگان هم از اینکه ما کله سود را تغییر بپادشاه بدیم باین دلیل بنده استفاده کردم از مخالفان در کفایت مذاکرات که این عرض را بکنم و استدعا بکنم که کلیه آقایان پیشنهادات خودشان را پس بگیرند زیرا این لایحه جامع و به تمام معنی با رعایت جوانب و اطراف تنظیم شده و تنصی هم ندارد و قرضاً هم یک کلمه پس و پیش داشته باشد اشکالی ندارد و بنده مخالفتم را پس بگیرم که در همین جلسه خاتمه پیدا کند

رئیس - باید برای گرفته شود بکفایت مذاکرات تا اکثریت برای رأی حاضر شود آقای وزیر بهداشتی گویا لایحه ای دارند بفرمایند آقای وزیر بهداشتی

(۷ - تقدیم لایحه تجدید استخدام پروفیسور بالتازار رئیس بنگاه پاستور بوسیله آقای وزیر بهداشتی) وزیر بهداشتی - لایحه ایست که برای استخدام آقای دکتر بالتازار فرانسوی برای ادامه خدمتش در انستیتو پاستور ایران تهیه شده است چون در شهریور ماه سال جاری قرار داد استخدام پنجساله آقای دکتر مارسل بالتازار رئیس انستیتو پاستور ایران با تمام میرسد و در این مدت خدمات بهداشتی و تحقیقات علمی و اقداماتی که برای توسعه و تکمیل انستیتو پاستور ایران نموده است مورد تقدیر و تحسین شورای عالی انستیتو پاستور وزارت بهداشتی بوده (صحیح است) لذا شورای مزبور در بیستمین جلسه خود با تجدید قرارداد استخدام آقای دکتر بالتازار بهمان سمت و با همان حقوق و مزایا موافقت و تقاضا نموده است قرارداد ایشان برای مدت پنجسال دیگر تجدید شود از این جهت لایحه قانونی تمدید استخدام مشارالیه را گمانند سابق بایستی حقوق و مزایا و سایر مواد قرارداد داد هیچگونه تغییری نکرده است بشرح زیر با قید دو فوریت تقدیم داشته و تصویب آنرا استدعا مینماید. ضمناً استفاده میکنم از اینکه بر سر آقایان نمایندگان معتمد بر سرانم بطوری که درج را بد این چندروزه ملاحظه فرموده بنده نوشته شده

بود که در هر بیمارستان مرض وبا و طاهون پیدا شده در نتیجه تحقیقات اولیه که از مراکز بین المللی و عملی از طرف وزارت بهداشتی کسب شد معلوم شد مرض وبا در مرزهای مملکت سعودی بین مثل زهران و ساوه پیدا شده (دکتر کاسمی و باطاهون) مرض طاهون و اقدامات لازم هم از طرف دولت سعودی شد و در واقع مرض را محدود کرده اند و نگذاشته اند که باطراف سرایت بکند و در داخل مملکت سعودی شیوع این مرض را تکذیب کردند و گفتند که در داخله

مملکت سعودی نیست ما هم همین ترتیب در جراید اعلام کردیم و اطلاع دادیم. متأسفانه خبری که امروز صبح از کنسولگری ایران در جده بوزارت خارجه رسیده است و وزارت بهداشتی هم اطلاع حاصل کرد نوشته شده است مرض وبا به مکه معظمه هم سرایت کرده و تلفاتی هم داده اند و این است که از طرف مقامات بهداشتی مسافرت بسنگه معظمه را فعلاً متوقف کرده و مناسب ندانستند و صلاح ندیدند و همین ترتیب هم وزارت بهداشتی امروز این قسمت را تا تحصیل خبر متنوع کرده

وزارتین معتمد تا رفع مرض باید جداً از مسافرت خودداری بکنند تا وقتی که کاملاً بر طرف شود و مقامات موسمی با اطلاع بدهند که مرض مرتفع شد و تا آن موقع زائرین و مسافرین هموطنان مزیر ما باید از مسافرت خودداری کنند (احسن).

(۸ - تعیین موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه)
رئیس - عرض کردم امروز برای سؤالات هم تعیین وقت شده بود ولی چون مطالب مهمی بود که قبل میبایستی مطرح و

تصویب بشود آقای وزیر کار هم برای سؤالاتی که شده بود حاضر هستند الان هم میروم بر سر آقایان بر سرانم سه چهار نفر بیشتر از آقایان بیرون نیستند و عده برای جلسه آینده روز پنجشنبه دستور هم ابتدا همین لایحه و بنده هم لایحه بیست و پنج میلیون دلار

(مجلس در ساعت بیست دقیقه بعد از ظهر ختم شد.)
رئیس مجلس شورای ملی - رضا حکمت

تصویب بشود آقای وزیر کار هم برای سؤالاتی که شده بود حاضر هستند الان هم میروم بر سر آقایان بر سرانم سه چهار نفر بیشتر از آقایان بیرون نیستند و عده برای جلسه آینده روز پنجشنبه دستور هم ابتدا همین لایحه و بنده هم لایحه بیست و پنج میلیون دلار

تصویب بشود آقای وزیر کار هم برای سؤالاتی که شده بود حاضر هستند الان هم میروم بر سر آقایان بر سرانم سه چهار نفر بیشتر از آقایان بیرون نیستند و عده برای جلسه آینده روز پنجشنبه دستور هم ابتدا همین لایحه و بنده هم لایحه بیست و پنج میلیون دلار

(مجلس در ساعت بیست دقیقه بعد از ظهر ختم شد.)
رئیس مجلس شورای ملی - رضا حکمت

تصویب بشود آقای وزیر کار هم برای سؤالاتی که شده بود حاضر هستند الان هم میروم بر سر آقایان بر سرانم سه چهار نفر بیشتر از آقایان بیرون نیستند و عده برای جلسه آینده روز پنجشنبه دستور هم ابتدا همین لایحه و بنده هم لایحه بیست و پنج میلیون دلار

تصویب بشود آقای وزیر کار هم برای سؤالاتی که شده بود حاضر هستند الان هم میروم بر سر آقایان بر سرانم سه چهار نفر بیشتر از آقایان بیرون نیستند و عده برای جلسه آینده روز پنجشنبه دستور هم ابتدا همین لایحه و بنده هم لایحه بیست و پنج میلیون دلار

(مجلس در ساعت بیست دقیقه بعد از ظهر ختم شد.)
رئیس مجلس شورای ملی - رضا حکمت

تصویب بشود آقای وزیر کار هم برای سؤالاتی که شده بود حاضر هستند الان هم میروم بر سر آقایان بر سرانم سه چهار نفر بیشتر از آقایان بیرون نیستند و عده برای جلسه آینده روز پنجشنبه دستور هم ابتدا همین لایحه و بنده هم لایحه بیست و پنج میلیون دلار